

Activiteitenverslag 2012

Directoraat-generaal Dier, Plant en Voeding

FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de
Voedselketen en Leefmilieu

Inhoudsopgave

Voorwoord	5	Meststoffen	28
Dierenwelzijn	6	* Efficiënte en snelle werking	
* Normering		* Ontheffingen en toelatingen in 2012	
* Inspectie		* Nationaal en internationaal overleg	
Dierengezondheid	12	Genetisch Gemodificeerde Organismen (GGO's)	30
* Uitoefening van de diergeneeskunde		* Genetisch gemodificeerde voedingsmiddelen en diervoeders	
* Sanitair fonds		* GGO-veldproeven	
* Bijen		Voedingsmiddelen	32
* Aquacultuur		* Voedingsbeleid	
* Paarden		* Federaal Plan voor Voeding en Gezondheid (FPVG)	
* Hormonen		* Voedingssupplementen	
* Rabiës		Consumptieproducten	40
* Dierlijke bijproducten		* Alcohol	
* Transversale en internationale activiteiten		* Tabak	
Plantenbescherming	18	* Cosmetica	
* Solidariteitsfonds voor aardappelproducenten		* Tatoeages en piercings	
* Schadelijke organismen		Transversale activiteiten	48
* Pest-status van België		* Communicatie	
* Internationale samenwerking		* Budget- en beheerscontrole	
Gewasbeschermingsmiddelen	22	* Balanced Scorecard	
* Meer mensen en middelen voor een snellere erkenning		* Permanente vertegenwoordiging	
* Wederzijdse erkenning van gewasbeschermingsmiddelen		Bijlagen	51
* Splitsing van de erkenning voor professioneel en amateurgebruik		1. Overzicht van de belangrijkste media-optredens in 2012	
* Duurzame gewasbescherming		2. Overzicht van nieuwe wetten in 2012	
* Europese evaluatie van werkzame stoffen voor gewasbescherming		3. Overzicht van koninklijke besluiten in 2012	
* Programma voor de reductie van pesticiden, inclusief de biociden		4. Overzicht van ministeriële besluiten in 2012	
Diervoeders	26		

Voorwoord

Beste lezer,

Tien jaar DG Dier, Plant en Voeding, dat moet gevierd worden! Met dit eerste eigen activiteitenverslag, onder meer. Het geeft u een blik op hoe wij 2012 hebben beleefd, en wat we konden verwezenlijken. Voor uw leesplezier is dit verslag een beknopt overzicht met de voornaamste feiten en cijfers geworden. Meer details vindt u op onze portaalsite www.gezondheid.belgie.be.

Als nieuwbakken directeur-generaal van DG Dier, Plant en Voeding heb ik in 2012 ook mijn eerste managementplan voorgesteld. Het resultaat is een beleid en een visie die door al onze medewerkers wordt gedragen.

Overleg en openheid zijn twee van onze belangrijkste principes. We willen een regelmatig contact met al onze stakeholders onderhouden en bovendien transparant, stipt en correct naar de hele bevolking communiceren.

Zoals altijd streven we ernaar om continu onze werking te verbeteren, bijvoorbeeld door processen en diensten te automatiseren. Het komt er in deze tijden van economische crisis meer dan ooit op aan om meer te doen met minder mensen en middelen, om te optimaliseren.

U leest er alles over op de volgende pagina's, maar voor u dat doet, wil ik nog een woord van dank richten aan alle medewerkers van DG Dier, Plant en Voeding, voor hun waardevolle werk dat ze in alle omstandigheden met veel professionaliteit uitvoeren.

Tot slot wens ik u veel leesgenot toe!

Philippe Mortier

Dierenwelzijn

Normering

Het einde van de legbatterij

Sinds 1 januari 2012 is het in de hele Europese Unie verboden om nog legkippen in klassieke batterijkooien te houden. Enkel **verrijkte kooien**, die groter zijn en voorzien van zitstokken, een nest en scharrelruimte, of **alternatieve systemen** zoals scharrelsystemen en vrije uitloop zijn nog toegelaten. De productie van eieren is hierdoor een stuk diervriendelijker geworden.

Omdat een belangrijk aantal van de legbedrijven in België, net als in 14 andere lidstaten, niet in staat bleek om tijdig om te schakelen, heeft DG Dier, Plant en Voeding een **actieplan** voor de legbedrijven opgesteld. Dankzij dit actieplan konden de betrokken bedrijven, mits het respecteren van een aantal voorwaarden, nog enkele maanden verder produceren in klassieke kooien. Zo mochten er geen nieuwe kippen meer in de kooien geplaatst worden, moesten de kippen evenveel ruimte krijgen als in een verrijkte kooi en mochten de eieren niet meer als verse eieren verkocht worden. Deze eieren werden via brekerijen voor industriële doeleinden verwerkt.

In samenwerking met het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) werden deze **bedrijven van nabij gevolgd**. Alle bedrijven waar mogelijk nog legkippen in klassieke batterijkooien werden gehouden, werden door het FAVV gecontroleerd. Dit waren er begin 2012 nog 137. Tegen 65 van deze bedrijven werd een proces-verbaal opgesteld omdat ze het actieplan niet volledig respecteerden. Acht bedrijven kregen een waarschuwing en 64 bedrijven bleken op het moment van de controle al omgeschakeld of gestopt.

Het **actieplan liep af op 31 juli 2012**. Na deze datum konden eieren die nog geproduceerd waren in klassieke legbatterijen niet meer voor humane consumptie worden verkocht.

Sinds oktober 2012 worden er in België geen legkippen meer in klassieke batterijkooien gehouden.

Verrijkte parken in de konijnenkwekerij

Konijnen in intensieve kwekerijen zullen vanaf 2016 niet langer in conventionele kooien maar in zogenaamde **verrijkte kooien of parken** moeten worden gehouden. Verrijkte parken zijn onder meer uitgerust met plateaus, knaagmateriaal en tunnels en bieden plaats aan minimaal 20 konijnen die in groep samenleven. Dit alles staat in het KB dat DG Dier, Plant en Voeding in 2012 ter ondertekening heeft voorgelegd.

De nieuwe regels zijn rechtstreeks gebaseerd op het **advies van de werkgroep 'Konijnen' van de Raad voor Dierenwelzijn**, die samengesteld is uit vertegenwoordigers van de konijnensector, dierenwelzijnsorganisaties, de distributiesector, hobbykwekers, wetenschappers en experts van DG Dier, Plant en Voeding.

De overstap naar de systemen van verrijkte kooien en parken zal in **fasen** verlopen. Vanaf **1 januari 2016** moeten alle vleeskonijnen in verrijkte parken worden gehouden (mits enkele uitzonderingen). Vanaf **1 januari 2021** moeten ook alle vrouwelijke fokkonijnen worden gehuisvest in verrijkte parken (behalve de bedrijven die vóór 1 januari 2016 verrijkte kooien hebben geïnstalleerd en die dus mogen gebruiken tot 1 januari 2025). Alle mannelijke fokkonijnen worden gehuisvest in verrijkte kooien of verrijkte parken. Vanaf **1 januari 2025** moeten alle vleesko-

nijnen en alle vrouwelijke fokkonijnen effectief worden gehuisvest in verrijkte parken.

De FOD Volksgezondheid heeft in 2011 opdracht gegeven voor een **vierjarig wetenschappelijk onderzoek** naar het welzijn van konijnen in verrijkte kooien en parken. Afhankelijk van de resultaten hiervan, kunnen de normen voor deze systemen nog worden bijgesteld.

Groepshuisvesting van zeugen

Sinds 1 januari 2013 is de groepshuisvesting van **drachtige zeugen** in alle Europese varkensbedrijven verplicht. Huisvesting in groep is diervriendelijker omdat de zeugen meer bewegingsvrijheid, ligruimte en mogelijkheden tot sociaal contact hebben dan in een individueel hok. Deze verplichte groepshuisvesting gold al voor alle varkensbedrijven met tien of meer zeugen, die na 1 januari 2003 werden opgestart, gebouwd of gerenoveerd.

België telt momenteel ongeveer 3.300 varkensbedrijven met zeugen. DG Dier, Plant en Voeding heeft medio 2012 een **vragenlijst** naar alle zeugenhouders gestuurd om na te gaan hoeveel bedrijven al naar groepshuisvesting waren overgeschakeld of dit tegen 1 januari 2013 zouden doen. 11% van de respondenten gaf aan dat ze niet op tijd in orde zouden zijn met de nieuwe bepalingen. Aangezien een aantal bedrijven niet antwoordde op de vragenlijst, kan dit cijfer in werkelijkheid nog hoger zijn.

Om het welzijn van de zeugen te garanderen en oneerlijke concurrentie tussen de bedrijven te vermijden, stelde DG Dier, Plant en Voeding eind 2012 in samenspraak met de bevoegde controledienst, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), een gericht **actieplan voor de controles** van de varkensbedrijven op.

In de controlecampagne van de varkensbedrijven zullen de bedrijven die nog niet zijn overgeschakeld, en degene die de vragenlijst niet hebben beantwoord, prioritair worden behandeld door het FAVV. Inbreuken kunnen leiden tot verschillende maatregelen, gaande van een proces-verbaal en een boete tot dwangsommen en inbeslagname van de dieren.

Audit van de dierenwelzijnscontroles in de slachthuizen

De controle op het welzijn van landbouwhuisdieren op boerderijen en markten, tijdens transport en in slachthuizen is door middel van een protocol toevertrouwd aan het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV).

DG Dier, Plant en Voeding houdt toezicht op de **correcte uitvoering** hiervan door de checklists van de controleurs mee op te stellen, de controleresultaten op te volgen en audits te organiseren.

De audit van 2012 betrof de controle van het **welzijn van varkens in de slachthuizen**, van de aanvoer tot het doden. Zowel de vaste dierenartsen van de slachthuizen als de controleurs zijn het er over eens dat er de laatste jaren gevoelig meer aandacht is voor het dierenwelzijn in het slachthuis. Toch is er nog ruimte voor verbetering.

Een van de **verbeterpunten** die naar voor kwamen, is de opmaak van een plan om het aantal bot breuken bij de aangevoerde varkens te verminderen. De controleurs stelden ook voor om de zogenaamde elektrische prikkelaar bij wet te verbieden omdat er in hun afwezigheid soms misbruik van wordt gemaakt. De lange controlechecklist wordt door de controleurs als belastend ervaren.

Meerjarenplan voor de sterilisatie van katten

Ieder jaar komen massaal veel katten in asielen terecht, waarvan de meeste moeten worden geëuthanaseerd. Om het aantal **zwerv- en asielkatten in te dijk** en de **euthanasie** van deze dieren te vermijden, heeft DG Dier, Plant en Voeding in 2011 het meerjarenplan voor de sterilisatie van katten gelanceerd. Het Koninklijk Besluit over dit plan is verschenen op 3 juni 2012.

Het meerjarenplan voor de sterilisatie van katten zal in **fasen** worden uitgevoerd. Eerst zijn de **asielkatten** aan de beurt. Sinds **1 september 2012** moeten alle asielkatten voor hun adoptie gesteriliseerd, geïdentificeerd en geregistreerd worden. Voor de asielen die nog niet in staat zijn om hun katten te laten steriliseren, is een overgangperiode voorzien. Die geldt eerst voor alle katten, later enkel voor kittens. De adoptant moet in dat geval een contract tekenen dat hij het dier zelf zal laten steriliseren.

Vanaf **1 september 2014** wordt de verplichte sterilisatie van katten uitgebreid naar **kwekers en particulieren**. Dat betekent dat iedere kat gesteriliseerd, geïdentificeerd en geregistreerd moet zijn, voor ze wordt verkocht of weggegeven. De enige uitzonderingen zijn de katten die bestemd zijn voor erkende kwekerijen of voor personen in het buitenland.

	Volwassen katten	Kittens (<6 maanden oud)
Van 01/09/12 tot 1/03/13	contract	contract
Van 01/03/13 tot 1/03/14	sterilisatie voor adoptie	contract

Elke fase van het plan zal, onder meer op basis van de jaarlijkse asielstatistieken, worden geëvalueerd.

DG Dier, Plant en Voeding werkt momenteel aan een gebruiksvriendelijke webapplicatie om de registratie on line te kunnen uitvoeren. De bedoeling is dat deze zowel voor de asielen, de kwekers als particulieren beschikbaar zal zijn.

Studiedag

'Overlast door dieren: een diervriendelijke benadering'

DG Dier, Plant en Voeding organiseert jaarlijks ter gelegenheid van **Werelddierendag** (4 oktober) een studiedag over een actueel thema rond dierenwelzijn. Dit keer stond de diervriendelijke aanpak van overlast door dieren in de kijker. Duiven en vossen in de steden, meeuwen aan de kust en ganzen langs de Maas waren maar enkele kwesties die aan bod kwamen.

Gast sprekers met ervaring op het terrein hebben haalbare, wettelijke en tegelijk ethische oplossingen voorgesteld om mens en dier zo goed mogelijk te laten samenleven. Omdat de problematiek zo complex is, gaat het meestal om een pakket aan maatregelen, met andere woorden een **geïntegreerde aanpak**.

De **Raad voor Dierenwelzijn** heeft in 2012 nog een advies in die zin uitgesproken over **duiven in de stad**. Dit advies stelt bijvoorbeeld dat een voederverbod noodzakelijk is, maar dat ook de broedplaatsen moeten worden gecontroleerd door de lokale overheid.

Deze studiedag was een unieke gelegenheid voor lokale overheden en andere betrokkenen om inspiratie op te doen voor een geslaagd beleid rond overlast door dieren.

Enkele cijfers

In Wallonië zijn er vandaag 3,5 keer meer everzwijnen dan 20 jaar geleden

In het bewoonde gedeelte van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wonen meer vossen dan in het Zoniënwoud

In Vlaanderen leven er naar schatting 30.000 vossen, waarvan jaarlijks een derde wordt gedood

Internationale samenwerking

Ons land speelt op verschillende vlakken van dierenwelzijn een **voortrekkersrol** binnen Europa. Daarom wordt DG Dier, Plant en Voeding regelmatig gevraagd om deel te nemen aan internationale activiteiten. Ook in 2012 was dat het geval.

Zo vroeg de Europese Commissie aan het DG om, in het kader van TAIEX het ondersteuningsprogramma voor niet-Lidstaten, samen met Slovenië een **opleiding** te verzorgen voor de Turkse overheid over de identificatie en registratie van honden en katten en het beheer van zwervdierenpopulaties.

Eurogroup for Animal Welfare, de koepelorganisatie van de dierenwelzijnsorganisaties in de Europese Unie, vroeg aan het DG om een **vast lid** af te vaardigen in haar internationale Advisory Board. Die formuleert standpunten in verband met welzijn van gezelschapsdieren.

Ter gelegenheid van Werelddierendag organiseerde De Federation of Veterinarians of Europe (FVE) een conferentie over het invoeren en het houden van exotische dieren in Europa. Aangezien de Belgische positieve lijst van zoogdieren algemeen als een belangrijk voorbeeld wordt beschouwd, werd DG Dier, Plant en Voeding uitgenodigd om een **presentatie** over dit onderwerp te geven.

The Food and Veterinary Office (FVO) van de Europese Commissie voert regelmatig controles uit in de verschillende lidstaten om na te gaan of zij de Europese reglementering correct toepassen en controleren. Bij een twee weken durende **controlemissie** in Frankrijk werd een Belgische expert van het DG uitgenodigd om de Commissie te vergezellen.

Het **secretariaat** van Eurofawc, de Europese Vergadering van Raden voor Dierenwelzijn, is toevertrouwd aan DG Dier, Plant en Voeding, wat ons land de kans biedt om de adviezen van de Belgische Raad voor Dierenwelzijn Europees in de kijker te zetten.

Controle

Invoer van honden

Sinds 1 februari 2011 moeten **buitenlandse kwekerijen** die honden in ons land willen invoeren, voldoen aan dezelfde regels op het vlak van dierenwelzijn als Belgische kwekers. De wetgeving van het land van herkomst moet dus even streng zijn, of de lokale overheid moet er op toezien dat de kwekerijen de **strengere Belgische normen respecteren**. DG Dier, Plant en Voeding houdt het overzicht bij van de kwekerijen die in België mogen invoeren, op basis van officiële rapporten van de bevoegde autoriteiten van de landen van herkomst.

Omdat België een van de strengste wetgevingen op het vlak van dierenwelzijn heeft, is de lijst van potentiële invoerders van honden eerder beperkt. Er is dus een zeker risico dat Belgische kwekerijen, om aan de grote vraag naar dieren te kunnen voldoen, via het illegale circuit aan pups uit het buitenland trachten te komen. Het welzijn van deze pups is dan niet gegarandeerd.

Het spreekt voor zich dat **illegale transporten heel moeilijk te controleren** zijn, niet in het minst omdat er binnen Europa geen grenscontroles meer zijn. Vaststellingen langs de openbare weg zijn eerder toevalstreffers. De inspectiedienst van DG Dier, Plant en Voeding kon ook al kwekers op heterdaad betrappen tijdens een routinecontrole van hun bedrijf. Eenmaal de dieren een paar dagen ter plaatse zijn, wordt het bijna onmogelijk om hun herkomst te traceren omdat ze meteen als Belgische pups worden geïdentificeerd.

In 2012 heeft de inspectiedienst twee keer een betrapping op heterdaad kunnen doen tijdens de controle van een bedrijf en één keer is een transport van honden onderschept tijdens een wegcontrole door de douane.

Animal Hoarding:

extreme dierenverzamelwoede als nieuw fenomeen

Meer en meer wordt de inspectiedienst van DG Dier, Plant en Voeding geconfronteerd met schrijnende situaties van dierenleed bij **particulieren die extreem veel dieren houden**, meer dan ze kunnen huisvesten en verzorgen. In het Engels heeft dit fenomeen al een naam: animal hoarding. Het gaat om een vorm van dwangmatig verzamelen, niet om bewuste dierenverwaarlozing of -mishandeling. Karakteristiek is dat de eigenaars heel gehecht zijn aan hun dieren en niet inzien dat hun situatie problematisch is.

In 2012 hebben de inspecteurs van DG Dier, Plant en Voeding 48 gevallen van animal hoarding afgehandeld. In de meeste daarvan moesten de **dieren in beslag worden genomen**. De ergste gevallen sinds de oprichting van de dienst waren een alleenstaande persoon die 219 honden hield op een oppervlakte van 55m² en een dame met 93 honden en 31 katten.

Animal hoarding houdt **risico's in voor mens en dier**. De dieren raken ondervoed en worden ziek omdat ze niet goed worden verzorgd en op een te kleine oppervlakte samenleven. Ze kunnen ook agressief worden en elkaar verwonden. Ook de eigenaars kunnen ziek worden door een gebrek aan hygiëne. Voor de omwonenden zijn geur- en lawaaihinder de grootste problemen.

Paardenverwaarlozing in opmars

Het aantal paarden dat als gezelschapsdier wordt gehouden, is de laatste jaren aanzienlijk toegenomen. De kostprijs is dan ook een stuk lager dan vroeger. Op het internet worden sommige paarden zelfs gratis aangeboden.

Deze **drempelverlaging** zorgt ervoor dat veel paarden terechtkomen bij mensen die niet de nodige **kennis, tijd of financiële middelen** hebben om de dieren te verzorgen. Het aantal klachten bij DG Dier, Plant en Voeding over paardenverwaarlozing stijgt de laatste jaren dramatisch.

Alleen al in 2012 heeft de inspectiedienst 477 dossiers over paarden behandeld. De klachten gaan vooral over de gezondheidstoestand van de dieren (te mager, verwond, ...) en het feit dat ze geen voeder, drinkwater of beschutting hebben. Een ander probleem is dat sommige eigenaars grotere groepen paarden samen op een weide houden en die ongebreideld laten kweken, maar de veulens nadien niet verkocht krijgen. De inspecteurs hebben 59 processen-verbaal uitgeschreven, 94 waarschuwingen gegeven en ten slotte 42 paarden of pony's en 9 ezels in beslag genomen.

De problematiek wordt zo groot dat de **asielen en opvangcentra** zo goed als altijd **volledig bezet** zijn. Er is bijna geen plaats meer om nieuwe paarden van particulieren of uit inbeslagnames op te vangen.

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 de folder '**paarden in de weide**' uitgebracht met concrete richtlijnen voor nieuwe paardenhouders over de verzorging van hun dier. De folder werd onder meer verspreid via dierenartsen, opvangcentra en dierenwelzijnsverenigingen en is beschikbaar op www.gezondheid.belgie.be.

Controle van de proefdierlaboratoria

De inspectiedienst van DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 63 van de 356 **erkende proefdierlabo's** in ons land aan een uitvoerige controle onderworpen. De meeste inbreuken die werden vastgesteld, waren van administratieve aard. Daarnaast waren er enkele problemen met het toezicht en uitzonderlijk een gebrek aan gepaste verzorging van de dieren. Vijf processen-verbaal werden opgemaakt.

Dierproeven gebeuren in ons land vooral in het kader van fundamenteel biologisch onderzoek, de ontwikkeling van geneesmiddelen en gezondheidsproducten en ten slotte kwaliteitscontroles. In 2011 werden hiervoor 665.079 proefdieren gebruikt.

Hoewel er zeer weinig apen als proefdier worden gebruikt (0,003% van alle proefdieren in 2011) heeft DG Dier, Plant en Voeding een **werkgroep** samengebracht met een aantal verantwoordelij-

ken voor proeven met apen en met vertegenwoordigers van het Deontologisch comité. Deze groep zal zich over het **gebruik van primaten** in dierproeven buigen en regelmatig verslag uitbrengen aan de voogdijminister.

Inspectie Dierenwelzijn in 2012 :

- ~ 357 PV's (vaststellingen van overtreding)
- ~ 555 waarschuwingen
- ~ Aantal inbeslagnames + vrijwillige afstand : 98
- ~ Aantal opvolgingen inbeslaggenomen dieren (politie) + vrijwillig afgestane dieren (politie) : 159 (de opvolging = toewijzing + plaatsing dieren)
- ~ Aantal inbeslaggenomen en vrijwillig afgestane dieren :
 - * 234 runderen
 - * 66 paarden/pony's/ezels
 - * 54 geiten/schapen
 - * 66 pluimvee
 - * 835 honden
 - * 343 katten
 - * 606 konijnen/cavia's en andere knaagdieren
 - * 60 reptielen
 - * 152 vogels
 - * 52 vissen
 - * 7 apen
 - * 73 andere diersoorten
- Totaal : 2548 dieren

Dierengezondheid

Uitoefening van de diergeneeskunde

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 de wettelijke basis voor de **uitoefening van de diergeneeskunde** aangepast, zodat **studenten diergeneeskunde** in het kader van hun opleiding de diergeneeskundige handelingen mogen stellen die nodig zijn om hun diploma van dierenarts te behalen.

Op vraag van de dierenartsen en veehouders en in overleg met de Orde der Dierenartsen heeft DG Dier, Plant en Voeding een **wetswijziging voorbereid** om de bepaling '**diergeneeskundige rechtspersoon**' en de wettelijke voorwaarden voor erkenning op te nemen in de wetgeving (wet van 19/12/1950 en wet van 28/8/1991). Concreet zal een veehouder voor de diergeneeskundige begeleiding van zijn bedrijf een contract kunnen afsluiten met een erkende vennootschap van meerdere dierenartsen (rechtspersoon), in plaats van één bepaalde erkende dierenarts (fysieke persoon). Vooral voor de nutsdierpraktijken zal deze flexibiliteit het werk op het terrein vereenvoudigen.

De **samenstelling van de administratieve erkenningscommissie** werd ingevuld en vervolledigd met de vier erkende dierenartsen voorgedragen door de Ordes. DG Dier, Plant en Voeding heeft het ontwerp in december 2012 doorgestuurd naar de Raad van State. De behandeling van disciplinaire dossiers van dierenartsen zal voortaan volgens de nieuwe procedure verlopen.

De **erkenningprocedure van dierenartsen** is één van de prioritaire activiteiten van DG Dier, Plant en Voeding. Het DG heeft deze procedure in 2012 vastgelegd in het MAVIM-programma voor gemeenschappelijk procesbeheer van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu. In totaal hebben 225 erkende die-

renartsen (123 Nederlandstaligen en 102 Franstaligen) vorig jaar de eed afgelegd.

Sanitair fonds

Runderen

Sinds 5 januari 2012 moeten alle rundveehouders, met uitzondering van gespecialiseerde vleeskalverbedrijven, verplicht deelnemen aan het **bestrijdingsprogramma voor Infectieuze bovine rhinotracheïtis (IBR)**. Om de sector te ondersteunen, werd het budget opgetrokken met 1.300.000 euro.

In 2012 werden 6 haarden van **Brucellose** ontdekt in België. Het deelfonds Runderen heeft bijgedragen tot de vergoeding van de eigenaars van de afgeslachte dieren. Deze uitgaven veroorzaakten een overschrijding van het voor de rundveesector beschikbare budget van 900.000 euro, maar door het solidariteitsprincipe werd het plafond van de globale beschikbare vergoedingsenveloppe van 1.842.000 euro niet bereikt.

Op vraag van de rundveesector heeft DG Dier, Plant en Voeding een **offerteaanvraag** uitgeschreven om een aantal **bestrijdingsscenario's voor het bovine virale diarree-virus (BVD)** uit te werken. De opdracht werd toegewezen aan de firma Avia-Gis. Het Fonds voorziet voor de uitwerking van dit project een budget van 30.000 euro.

Het DG heeft ook meegewerkt aan de **audit** van de Europese Commissie voor het afsluiten van de rekeningen van de **vaccinatiecampagnes tegen blauwtong in de periode 2009-2010**. De bedoeling was om de restbedragen van de cofinanciering waarop België nog recht heeft te bepalen.

Het deelfonds Runderen cofinanciert het wetenschappelijk onderzoek naar de nog vele onbekende aspecten van het **Schmallenbergvirus**. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door een consortium van zeven landen. België wordt hierin vertegenwoordigd door het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA-CERVA). De EU cofinanciert 50% van het onderzoek, het Fonds runderen draagt 170.000 euro bij (goedgekeurd in de Minister-raad van 13 december 2012) van de resterende 50% ten laste van België.

Dit jaar werd het **call center voor de veehouders**, dat jaarlijks naar aanleiding van de inning van de verplichte bijdragen van de sector runderen wordt geïnstalleerd, voor het eerst niet uitbesteed maar bemand door medewerkers van het contact center van de FOD Volksgezondheid.

Varkens

In 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding meegewerkt aan de **bijsturing van het monitoringsprogramma voor de ziekte van Aujeszky**. België heeft namelijk sinds 4 oktober 2011 de officiële Aujeszky-vrije status verworven. Het deelfonds Varkens financiert het onderhoud van een strategische vaccinreserve om het virus snel te kunnen indijken als het opnieuw zou opduiken.

Op vraag van de sector financiert het Fonds een **prevalentiestudie** naar het **virus dat**

het **porcien respiratoir reproductief syndroom (PRRSv)** veroorzaakt (bijdrage van 85.000 euro). Het doel is om de prevalentie van het virus in de centra voor kunstmatige inseminatie en op bedrijven beter in kaart te brengen en hieruit nuttige adviezen ten bate van de sector te distilleren.

Zuivel

Sinds 2006 dalen de reserves van het deelfonds Zuivel gestaag. De uitgaven zijn momenteel ongeveer vier maal hoger dan de inkomsten. DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 voorbereidingen getroffen om **de verplichte bijdragen van de zuivelsector te verhogen** tot een budgettair evenwicht is bereikt, met behoud van een naar niveau gecorrigeerde strategische reserve.

Het vrijwillige **paratuberculoseprogramma** voor melkveebedrijven loopt sinds 2006 en wordt ondersteund door de deelfondsen Zuivel (85%) en Runderen (15%). In 2012 was een maximaal budget van 700.000 euro voorzien. De klemtoon van het programma is verschoven van bestrijding naar controle omdat paratuberculose niet kan uitgeroeid worden. Eind 2012 werd de zevende jaarcampagne gestart. In de voorbije (zesde) campagne werd een opmerkelijke vooruitgang geboekt. Er namen 2528 bedrijven deel, waarvan 1977 in Vlaanderen en 551 in Wallonië.

Pluimvee

De Europese Commissie heeft op basis van een audit van het **salmonellaprogramma**, dat werd uitgevoerd in de pluimveesector in de jaren 2008-2009, geoordeeld dat ons land niet in aanmerking komt voor Europese steun voor de **financiering van de salmonellavaccins in de vermeerderings- en legsector**. Volgens de Commissie draagt de overheid door het systeem van de **contractuele bijdragen** niet zelf de kosten van de vaccins, en dit is een essentiële voorwaarde om in aanmerking te komen voor de steun. DG Dier, Plant en Voeding heeft daarom de inning van de contractuele bijdragen met ingang van 2012 stopgezet. Binnen het deelfonds Pluimvee wordt nu naar een alternatief gezocht.

Het Fonds ondersteunt het salmonellaprogramma sinds 2012 met een jaarlijkse bijdrage van 25.000 euro, voor de financiering van bijkomende analyses (serotyping) in het kader van de opvolging van probleembedrijven en voor het onderzoek van transportkratten.

te maken. DG Dier, Plant en Voeding zoekt naar een juridisch correcte en praktisch haalbare oplossing.

Kleine herkauwers

Binnen het deelfonds 'Kleine herkauwers' werd in 2012 overleg gepleegd met de sector over de **certificering van bedrijven die vrij zijn van Maedi-Visna**. Deze discussie is nog steeds lopende.

DG Dier, Plant en Voeding heeft een ontwerp van koninklijk besluit uitgewerkt met bepalingen die een **humane besmetting met Coxiella burnetii**, afkomstig van besmette rundvee-, schapen of geitenbedrijven, moet voorkomen. De besprekingen met de sector werden afgerond in december 2012.

De tijdelijke maatregelen die naar aanleiding van een uitbraak met een H5N1-virus zijn genomen (MB 3/4/2006) en de beschermende maatregelen in geval van hoogpathogene H5N1 bij wilde vogels (B 2006/563/EG) werden samengebracht in het **koninklijk besluit van 5 mei 2008 betreffende de bestrijding van aviaire influenza**.

Massavaccinatie wordt vaak toegepast in de pluimveesector. Hoewel dit in geval van ziektes die verplicht worden bestreden door een erkende dierenarts moet gebeuren, ijvert de sector ervoor om een **delegatie naar de pluimveehouder** mogelijk

Bijen

In overleg met de bijenteeltsector heeft DG Dier, Plant en Voeding **varroase** geschrapt van de lijst met aangifteplichtige ziekten. Dit betekent een belangrijke vereenvoudiging voor de imkers en maakt de uitwerking van de bedrijfsbegeleiding en het opzetten van een specifiek registratiesysteem in Sanitel overbodig.

Aquacultuur

DG Dier, Plant en Voeding heeft het bestaande koninklijk besluit van 9 november 2009 aangevuld met **voorschriften voor de aquacultuursector**. De bepalingen in dit ontwerp moeten de controlerende overheid, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen FAVV, in staat stellen om efficiënter het **transport van aquacultuurproducten binnen België te controleren** en **maatregelen aan besmette bedrijven op te leggen**. Het koninklijk besluit werd op 17 december 2012 ondertekend.

Paarden

Om de wetgeving over het **verkeer, de invoer en doorvoer van paarden** in België af te stemmen op de Europese wetgeving en de opmerkingen van de Raad van State, heeft DG Dier, Plant en Voeding in 2012 een ontwerp van koninklijk besluit voorbereid.

Sinds mei 2006 worden alle paarden in ons land **geïdentificeerd en geregistreerd**. DG Dier, Plant en Voeding heeft deze opdracht toegewezen aan de vzw Belgische Confederatie van het Paard. In december 2012 waren er

288.127 paarden en paardachtigen geregistreerd, waarvan 96.368 of 41% als 'gezelschapsdier' (uitgesloten voor de voedselketen).

In juni 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding een **offerte-aanvraag** uitgeschreven om de **identificatieprocedure**

voor paarden te analyseren en te optimaliseren. Het rapport was eind vorig jaar beschikbaar en toonde meteen een aantal mogelijkheden aan om te moderniseren en nieuwe functionaliteiten toe te voegen.

DG Dier, Plant en Voeding houdt ook de **lijst van personen die paarden en paardachtigen mogen identificeren** bij. In 2012 zijn 65 nieuwe personen toegevoegd, waardoor het totaal op 1451 komt.

De **werkgroep 'Paarden'** die in juni 2011 werd gecreëerd, is vorig jaar drie keer samengekomen. Hierin zetelen vertegenwoordigers uit de paardensector en de federale en regionale overheden en andere actoren op het terrein. Alle aspecten komen aan bod, van dierenwelzijn over identificatie tot gezondheid.

Naar aanleiding van **dopingpraktijken bij sportpaarden**, heeft DG Dier, Plant en Voeding een ontwerp van koninklijk besluit opgesteld waarin een **lijst met verboden prestatieverbeterende stoffen bij paardachtigen** wordt vastgelegd. Het ontwerp werd via de werkgroep Paarden voor advies voorgelegd aan de Interdepartementale Coördinatie voor de Veiligheid van de Voedselketen en ter informatie ook aan de sector.

Tot slot zijn op 7 maart 2012 twee koninklijke besluiten van de hand van het DG gepubliceerd over de bestrijding van equine infectieuze anemie (E.I.A.) enerzijds en maatregelen met betrekking tot de virale encefaliden bij de paardachtigen anderzijds.

Hormonen

In 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding een wetswijziging opgesteld om de wet van 15 juli 1985 betreffende het gebruik bij dieren van stoffen met hormonale, anti-hormonale, bèta-adrenergische of productie-stimulerende werking te doen aansluiten bij de geëvo-lueerde Europese regelgeving. De bedoeling van deze wijziging is enerzijds om voedsel-producerende proefdieren die door de farmaceutische industrie worden gebruikt niet meer onmiddellijk te vernietigen maar ze, mits een gunstige risicoanalyse door het Fede-raal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten FAGG, in de voedsel-keten toe te laten. Anderzijds moet deze aanpassing het gebruik van nieuwe Europees geregistreerde geneesmiddelen bij landbouwhuisdieren toelaten.

Rabiës

België is officieel vrij van rabiës. Het grootse risico op rabiës is de niet-conforme invoer uit risicolanden. Het bestaande koninklijk besluit van 10 februari 1967 houdende regle-ment van de diergeneeskundige politie op de hondsdolheid, moet dus worden aange-past om rekening te houden met de **nieuwe sanitaire situatie**, maar ook met de **be-voegdheidsverdeling**. Wilde fauna (dieren die vrij leven in hun natuurlijke omgeving) vallen immers onder de bevoegdheid van de gewesten. Een ontwerp van koninklijk en ministerieel besluit, opgesteld door DG Dier, Plant en Voeding, liggen momenteel voor ter discussie.

Dierlijke bijproducten

De bevoegdheidsverdeling tussen de federale staat en de gewesten over dierlijke bijpro-ducten die niet voor menselijke consumptie zijn bestemd, is geregeld in de **overeen-komst van 28 september 2005**. Aangezien er intussen een nieuwe EU-verordening over dierlijke bijproducten¹ is, en ook het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Ge-zondheidsproducten FAGG werd opgericht, wordt de overeenkomst **momenteel herzien**.

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 intensief **overleg gepleegd met alle betrokken overheden**. Het **akkoord** dat hieruit voortvloeide, moet nog door de voogdijministers worden bekrachtigd. In essentie is de tekst van de overeenkomst vereenvoudigd, zodat

de rol van elke overheid beter is afgelijnd en toegelicht. Dit maakt het dan ook een refe-rentiedocument.

Het **gebruik van dierlijke bijproducten buiten de voedselketen** valt onder de verant-woordelijkheid van DG Dier, Plant en Voeding. Het gaat om heel specifieke toepassingen zoals het gebruik in onderwijs en onderzoek, diagnostiek, artistieke activiteiten, voedsel voor vleesetende dieren in dierenparken en opvangcentra en andere technische toepas-singen.

¹Verordening (EG) nr. 1069/2009 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten en afgeleide producten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1774/2002 (verordening dierlijke bijproducten)

Transversale en internationale activiteiten

Symposium :

‘diergezondheid: recente wetenschappelijke ontwikkelingen’

Op 22 november 2012 hebben DG Dier, Plant en Voeding en de cel Contractueel Onderzoek van de FOD een symposium over het contractueel wetenschappelijk onderzoek op het vlak van diergezondheid georganiseerd, voor geïnteresseerden vanuit de overheden, de onderzoekswereld, analytische laboratoria en de landbouwsector.

Recente inzichten in ziekten van varkens, herkauwers, paarden en bijen kwamen onder meer aan bod, maar ook de **problematiek van antibioticaresistentie** en de mogelijke gevolgen voor de mens werden toegelicht.

Het **belang van de transnationale samenwerking en het Europees onderzoek** op het vlak van diergezondheid, werd extra in de verf gezet met de aanwezigheid van twee gastsprekers van de European Food Safety Authority EFSA die vorig jaar al haar tiende verjaardag mocht vieren.

Animal health Law

Op Europees niveau wordt in het kader van de administratieve vereenvoudiging een **grondige herziening van de communautaire wetgeving** voorbereid. Het pakket omvat de Animal health law, de Plant Health Law, de Law on seeds and propagating materials en de controlebeschikking. DG Dier, Plant en Voeding heeft actief deelgenomen aan de werkvergaderingen over de Animal health law.

World Organisation for Animal health OIE

De notificatie van dierenziekten in België aan het OIE wordt uitgevoerd door de DG Dier, Plant en Voeding. In 2012 werden de volgende **onmiddellijke meldingen** gedaan bij het OIE:

- ♦ Aujeszky (een wolf die een everzwijnenkarkas had gegeten)
- ♦ Infectieuze anemie bij paarden
- ♦ Brucellose (B. Ab. Bang en B. Suis)
- ♦ Schmallenbergvirus

Onze dienst nam ook deel aan de 80ste algemene vergadering van de OIE-gedelegeerden te Parijs.

Plantenbescherming

Solidariteitsfonds voor aardappelproducenten

In 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding werk gemaakt van de **herziening** van het bestaande solidariteitsfonds voor aardappelproducenten. Een nieuw koninklijk besluit¹ is ter ondertekening aan de ministers van Landbouw en van Volksgezondheid en aan het Staatshoofd voorgelegd, om onder meer de volgende wijzigingen door te voeren:

- ◆ een duidelijk onderscheid tussen gecertificeerd pootgoed en hoevepootgoed;
- ◆ de vrijstelling van de verplichte crisisbijdrage voor producenten met minder dan 0,25 ha pootgoed of 0,50 ha consumptieaardappelen of hoevepootgoed;
- ◆ de opname van de berekeningswijze van de vergoeding voor verwerkte aardappelen in de bijlage van het besluit.

In de werkgroep 'aardappelen' van het Plantenfonds werden de discussies voortgezet over de noodzaak van bijkomende wijzigingen aan of verduidelijkingen van het bestaande solidariteitsmechanisme.

De aardappelproducenten hebben in **2012 geen bijdrage** moeten leveren aan het solidariteitsfonds omdat het plafond (1,5 miljoen euro) was overschreden. DG Dier, Plant en Voeding heeft zich dan ook geconcentreerd op de **inning van onbetaalde bijdragen** van de vorige jaren. 800 herinneringen werden verstuurd, 150 klachten behandeld en enkele schuldbemiddelingsdossiers opgevolgd. Het resultaat is dat gemiddeld 98% van de facturen voor de afgesloten campagnejaren

werd betaald. Er werd in 2012 geen enkele vraag om vergoeding bij het Fonds ingediend.

Schadelijke organismen

Op 20 september 2012 heeft de permanente werkgroep van de Interministeriële Conferentie voor het Landbouwbeleid de door de federale en gewestelijke experts voorgestelde **bevoegdheidsverdeling** betreffende schadelijke organismen, vermeld in het koninklijk besluit van 19 november 1987, goedgekeurd. Voor de verdeling werd per artikel het doel (sanitair, kwaliteit, leefmilieu) van de beschreven maatregelen geëvalueerd. Deze bevoegdheidsverdeling werd door alle bevoegde ministers bekrachtigd op 8 november 2012.

Op federaal niveau is DG Dier, Plant en Voeding met de betrokken beroepssectoren (Agrofront, aardappelen, bos en groen) overeengekomen welke **maatregelen** tegen schadelijke organismen moeten behouden blijven en welke kunnen opgeheven worden omdat ze achterhaald zijn. In overleg met de controlerende overheid, het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), past het DG nu de wetgeving aan, met oog voor de administratieve vereenvoudiging.

Pest-status van België

De aanwezigheid van schadelijke organismen in België, de fytosanitaire status, wordt permanent opgevolgd door DG Dier, Plant en Voeding en het FAVV. Drie nieuwe **Pest-rapporten** (*Candidatus Phytoplasma pyri*, *Drosophila suzukii* en *Aculops fuchsiae*) zijn opgemaakt in 2012. DG Dier, Plant en Voeding heeft hierover, in lijn met de internationale verplichtingen, gerapporteerd aan de European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO).

Deze nieuwe gegevens werden, samen met een reeks aanpassingen voor andere schadelijke organismen in België, verwerkt in de publiek toegankelijke databank van EPPO (PQR5). In het kader van de update van deze databank werkt DG Dier, Plant en Voeding aan een algemene herziening van 272 statussen voor schadelijke organismen in België. Bovendien heeft het DG actief bijgedragen aan de lopende modernisering van een nieuwe data-interface voor Pest-rapportering.

Voor de verdere opvolging van de Belgische Pest-status werd in samenwerking met de cel Contractueel Onderzoek van de FOD een **onderzoekproject over specifieke schadelijke organismen** opgestart. Het project loopt over een periode van 2 jaar en moet de fytosanitaire situatie van ons land in kaart brengen. De onderzoeksresultaten zullen als basis dienen voor verdere risicoanalyse en het verantwoorden van eventuele maatregelen.

Internationale samenwerking

De Europese **lijst van quarantaineorganismen**, vastgelegd in bijlage IIAll van richtlijn 2000/29/AC, wordt momenteel herzien. De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid EFSA voert op vraag van de Europese Commissie een risicoanalyse uit voor verschillende quarantaineorganismen. DG Dier, Plant en Voeding verzamelt hiervoor de gegevens van ons land.

Onder de International Plant Protection Convention (IPPC) zijn in 2012 vier nieuwe internationale **fytosanitaire standaarden** (ISPM) goedgekeurd in de Commissie voor fytosanitaire maatregelen, onder meer een standaard voor 'Integrated Measures for Plants for Planting'. DG Dier, Plant en voeding heeft deze standaarden mee voorbereid in de raads werkgroepen. De lijst van onderwerpen voor toekomstige IPPC standaarden werd vereenvoudigd door prioriteiten te identificeren en er werd een nieuwe standaardprocedure uitgewerkt en aangenomen. Tot slot werd het nieuw strategisch kader voor het IPPC aanvaard.

Het ontwerp van de politieke strategie van de EU tegenover het IPPC werd opgestart onder Belgisch Voorzitterschap en in 2012 geformaliseerd door het Deens Voorzitterschap op de Europese Raad. Het resultaat is een geharmoniseerde aanpak binnen de EU ten opzichte van deze internationale instelling.

In de EU-raads werkgroepen en COPS² -vergaderingen heeft DG Dier, Plant en Voeding de **herziening van het Europees plantengezondheidsregime** verder opgevolgd. Een eerste ontwerpvoorstel is voorgesteld door de Commissie en informeel becommentarieerd. In afwachting van het formeel voorstel van de Commissie aan de Raad in 2013, voert DG Dier, Plant en Voeding op dit ogenblik voorbereidend en coördinerend werk uit.

¹ KB tot wijziging van het KB van 5 december 2004 tot vaststelling van de door de aardappelproducenten verschuldigde tijdelijke crisisbijdragen voor het vergoeden van verliezen als gevolg van maatregelen tegen schadelijke organismen

² Working Party of Chief Plant Health Officers

Gewasbeschermingsmiddelen

Meer mensen en middelen voor een snellere erkenning

De erkenning van gewasbeschermingsmiddelen heeft in 2012 een belangrijke duw in de rug gekregen. DG Dier, Plant en Voeding heeft na lang onderhandelen negen **bijkomende experts** kunnen aanwerven.

Het doel is enerzijds om de achterstand in de behandeling van erkenningsaanvragen weg te werken. Dit laat toe om snel **innovatieve gewasbeschermingsmiddelen**¹ op de markt te brengen die selectiever zijn voor mens **en milieu**. Onze nationale landbouw en industrie blijven op die manier ook competitief. Anderzijds moet de personeelsuitbreiding ervoor zorgen dat we de **belangrijkste deadlines van de nieuwe Europese regelgeving** halen en voldoende aandacht kunnen besteden aan **erkenningen voor specifieke teelten** en aan het **reductieprogramma** voor gewasbeschermingsmiddelen.

Wederzijdse erkenning van gewasbeschermingsmiddelen

Sinds 15 juni 2011 geldt in de EU een **zonale procedure voor de erkenning van gewasbeschermingsmiddelen**. Als een middel in één lidstaat van een bepaalde zone² is toegelaten, dan moet het ook in alle andere landen van die zone worden toegelaten. Het land waarin de aanvraag tot erkenning wordt ingediend, treedt op als rapporteur. Voor België is DG Dier, Plant en Voeding verantwoordelijk voor de evaluatie van het dossier en de rapportering.

In 2012 is het Erkenningscomité voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik, dat gecoördineerd wordt door DG Dier, Plant en Voeding, 13 keer samengekomen om erkenningsaanvragen te beoordelen.

De procedure van wederzijdse erkenning geldt **niet enkel voor aanvragen voor nieuwe erkenningen**, maar ook voor uitbreiding, wijziging en verlenging van de erkenning van een gewasbeschermingsmiddel.

Voor meer info over de uitgereikte erkenningen : zie www.fytoweb.be

Erkenning van gewasbeschermingsmiddelen in 2012

Nieuwe erkenningen van gewasbeschermingsmiddelen	
Op basis van een nieuwe werkzame stof	2
Door wederzijdse erkenning	75
Erkenningen afgeleid van een bestaand product	34
Zonale toelating waarvoor België de rapporterende lidstaat is	5
Evaluatie van de technische equivalentie van werkzame stoffen (als Rapporteur)	9
Verlenging van bestaande erkenningen	67
Significante wijzigingen van de samenstelling	7
Her-erkenningen ingevolge de goedkeuring van de werkzame stof op Europees vlak	
Her-erkenning waarvoor België de rapporterende lidstaat is	4
Her-erkenning waarvoor België niet de rapporterende lidstaat is	19
Onderzoek van toegang tot gegevens ingevolge de goedkeuring van een werkzame stof op Europees vlak	36
Vergunning voor parallelhandel	39

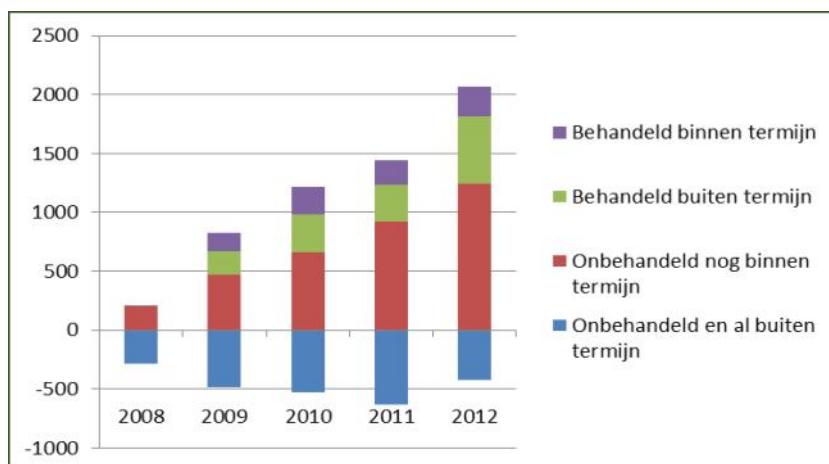
Splitting van de erkenning voor professioneel en amateurgebruik

Sinds 18 augustus 2012 kunnen gewasbeschermingsmiddelen enkel nog specifiek voor professioneel of amateurgebruik worden erkend. Particulieren kunnen niet langer professionele gewasbeschermingsmiddelen aankopen. De gewasbeschermingsmiddelen voor amateurs moeten aan een aantal **voorwaarden op het vlak van veiligheid en gebruiksgemak** voldoen, bijvoorbeeld een veiligheidsdop en duidelijke informatie en richtlijnen op het etiket. Een **overgangsperiode van twee jaar** is voorzien, maar in de praktijk hebben veel producenten de overstap al gemaakt.

¹ Verordening (EG) Nr. 1107/2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG

Momenteel zijn er een **1200 erkende gewasbeschermingsmiddelen op de Belgische markt**. DG Dier, Plant en Voeding heeft de voorbije jaren **alle erkenningsaktes herzien**. Vooral de erkenningsaktes van de gewasbeschermingsmiddelen voor amateurgebruik hebben een grondige herevaluatie ondergaan in het licht van de nieuwe voorwaarden. Meer dan 250 dossiers zijn op die manier behandeld. Deze extra inspanning zorgde in 2011 voor een lichte terugval in het aantal behandelde aanvragen, maar in 2012 werd de algemene positieve tendens terug verdergezet.

Evolutie van het aantal behandelde en te behandelen dossiers voor de erkenning van gewasbeschermingsmiddelen

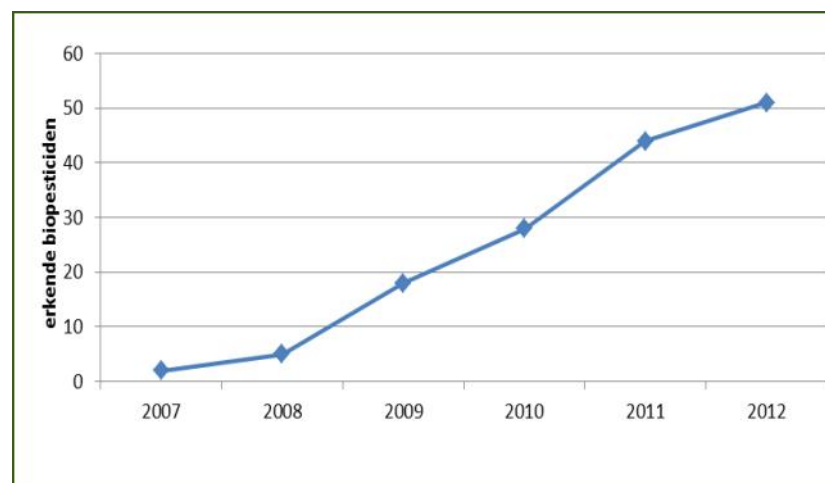
Duurzame gewasbescherming

DG Dier, Plant en Voeding maakt een duurzame gewasbescherming mogelijk door toelatingen te voorzien voor **teelten waarvoor onvoldoende gewasbeschermingsmiddelen beschikbaar zijn**, voor **gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong** (biopesticiden) en voor **onderzoek naar nieuwe middelen**. In 2012 ging het om:

- ♦ 323 uitbreidingen of wijzigingen van erkenningen die op vraag van de landbouwsector aan het Erkenningscomité werden voorgelegd. Hiervan werden er 281 positief geëvalueerd. Omdat telkens alle erkenningen van de betrokken producten aangepast werden, leidde dit tot 683 teelten die toegevoegd werden op erkenningsaktes;

- ♦ 4 uitbreidingen van erkenningen van biopesticiden;
- ♦ 7 nieuwe erkenningen van biopesticiden;
- ♦ 7 toelatingen in noodsituaties (art. 53 van Verordening 1107/2009);
- ♦ 644 ontheffingen voor proefproducten;
- ♦ 2 uitbreidingen van GEP³-erkenningen, 1 vernieuwingsaudit, 6 toezichtsaudits en 6 controles van GEP-proeven op het veld.

Evolutie van het aantal erkenningen voor biopesticiden

² De EU werd ingedeeld in drie zones: de noordelijke, centrale en de zuidelijke zone. België bevindt zich in de centrale zone.

³ Good Experimental Practice of Goede Experimentele Praktijk, een set van richtlijnen en kwaliteitsvoorwaarden waaraan proeven moeten voldoen

Europese evaluatie van werkzame stoffen voor gewasbescherming

De **herziening van de werkzame stoffen** in gewasbeschermingsmiddelen en de **evaluatie van nieuwe werkzame stoffen** gebeurt op Europees niveau, maar wordt verdeeld over de verschillende lidstaten. Elke lidstaat treedt voor een aantal stoffen op als **rapporterende lidstaat (RMS)** en staat in voor de opmaak van het zogenaamd 'draft assessment report' (DAR) met eventuele addenda en toevoeging van bevestigende gegevens. DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 één addendum verzorgd en vier keer bevestigende gegevens geëvalueerd als rapporterende lidstaat. DG Dier, Plant en Voeding heeft bovendien 55 keer advies verleend over de goedkeuring van werkzame stoffen door andere lidstaten.

In de marge van deze evaluatieprocedure heeft het DG in 2012 tien pre-submission meetings georganiseerd, vergaderingen met de fabrikant voorafgaand aan de indiening van een dossier. Hierdoor krijgt het DG een kijk op het aantal werkzame stoffen waarvoor op korte termijn een toelating zal worden aangevraagd.

DG Dier, Plant en Voeding werd in 2012 ook betrokken bij de classificatie van een werkzaam product op Europees niveau.

Voor de goedgekeurde werkzame stoffen worden op Europees niveau **maximale residu-limieten (MRL)** opgesteld. Dit zijn de maximaal toelaatbare gehalten van deze stoffen in de gewassen die ermee werden behandeld. Ook hier speelt België een rol als RMS, door het opstellen of updaten van een 'Evaluation report' (ER). DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 twee rapporten opgesteld en drie bijgewerkt. Daarnaast is België 47 keer betrokken in de goedkeuringsprocedure voor de Europese MRL voor stoffen die door andere lidstaten werden geëvalueerd. Tot slot staat het DG ook in voor het indienen van aanvragen tot bepaling van bijkomende MRL's. In 2012 heeft het DG acht aanvragen ingediend.

Programma voor de reductie van pesticiden, inclusief de biociden

In 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding de acties uit de editie 2005-2012 van het Programma voor de Reductie van Pesticiden⁴ en Biociden (PRPB) afgerond.

In het kader van het **Nationaal Actieplan (NAPAN) om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen terug te dringen**, zijn twee koninklijke besluiten aangenomen om de

richtlijn 2009/128/EG om te zetten in Belgisch recht. Ze creëren een actiekader voor onze federale overheden. De NAPAN Task Force is in 2012 drie keer samengekomen onder leiding van het DG. Er zijn verscheidene gemeenschappelijke acties aan de Gewesten voorgesteld. Daarnaast heeft het DG ook drie keer deelgenomen aan internationale coördinatievergaderingen voor de omzetting en de uitvoering van de richtlijn 2009/128.

De **editie 2013-2017 van het Federale Reductieprogramma voor Pesticiden** wordt nu opgesteld. Dit programma heeft een openbare raadplegingsprocedure doorlopen. Er is ook een raadgevend comité voor dit FRPP opgericht.

DG Dier, Plant en Voeding probeert **statistische gegevens over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen** te bekomen. Voor het gebruik in de landbouw wordt een akkoord gezocht met de Gewesten. Daarnaast is, in het kader van een Europees onderzoek, een methodologische studie opgezet om het gebruik van deze producten buiten de landbouw te evalueren.

In lijn met het toxicovigilantieprogramma, heeft het DG een **studie over acute vergiftigingen** door gewasbeschermingsmiddelen laten uitvoeren en via www.prpb.be ter beschikking gesteld.

De **fyto-licentie** werd voorbereid door experts van het DG. Alle professionele gebruikers, distributeurs en voorlichters van gewasbeschermingsmiddelen zullen ten laatste in 2015 in het bezit van deze licentie moeten zijn; deze bewijst hun kennis op het vlak van duurzame gewasbescherming en vergt een permanente opleiding. De juridische basis en de financiering van de fyto-licentie zijn quasi rond.

De **brochure 'ongewenste gasten in je huis of tuin'** werd herdrukt en er zijn 8.000 nieuwe exemplaren verspreid, niet alleen tijdens beurzen en evenementen maar ook op vraag van geïnteresseerden.

Tot slot heeft DG Dier, Plant en Voeding drie vergaderingen van de **Adviesraad** van het PRPB belegd om de adviezen van de belanghebbenden te verzamelen, vier vergaderingen van het Strategisch comité om te coördineren met de voogdijministers en vijf vergaderingen van het Bureau om de uitvoering van het PRPB te bespreken.

⁴ Pesticiden heten vandaag officieel 'gewasbeschermingsmiddelen'

Diervoeders

Sinds 1 september 2010 is de **handel in en het gebruik van diervoeders** geregeld in **één allesomvattende Europese verordening** die alle voorgaande richtlijnen, omgezet in onze nationale wetgeving, vervangt. De verordening (EG) nr. 767/2009¹ bevat specifieke regels voor de veiligheid en de etikettering van diervoeders, inclusief voorschriften aangaande gezondheidsbeweringen, reclame, publiciteit en de verkoop op afstand (bijvoorbeeld via internet).

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 voorbereidend werk verricht rond **twee nieuwigheden** uit deze reglementering:

- ♦ Voor de herziening van de **Catalogus van Voedermiddelen**, de grondstoffen voor diervoeders, hebben de deskundigen van DG Dier, Plant en Voeding het nodige overleg met de diervoedersector gepleegd. Ze slaagden er in om een aanvaardbaar en werkbaar compromis te bereiken. De nieuwe versie van de Catalogus van Voedermiddelen voorziet onder meer specifieke limieten voor de aanwezigheid van residuen van technische hulpstoffen voor elk voedermiddel in de catalogus.
- ♦ Alle **aanvullende diervoeders die een hoog gehalte aan additieven bevatten**, vallen voortaan onder de noemer '**dieetvoeder**'. Op vraag van de Europese Commissie heeft DG Dier, Plant en Voeding in 2012 twee dossiers van diervoeders met een verhoogd gehalte aan additieven geëvalueerd met het oog op hun eventuele opname in de Europese lijst van diervoeders. Bovendien heeft het DG ook vier dossiers geëvalueerd van nieuwe toelatingsaanvragen of aanvragen tot wijziging van een bestaand bijzonder voedingsdoel (dieetvoeder).

In het kader van de procedure van **de herevaluatie van additieven in diervoeders** (verordening (EG) nr. 1831/2003), heeft de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid EFSA in 2012 80 opinies over 172 additieven gepubliceerd, wat tot een stemming over 40 toelatingsverordeningen voor additieven heeft geleid. Voor een aantal kritische dossiers heeft DG Dier, Plant en Voeding, voorafgaand aan deze discussies, overleg gepleegd met de additievensector om maatregelen vast te stellen die de veiligheid garanderen maar tegelijk ook haalbaar zijn voor de industrie.

Bepaalde Europese normen voor **ongewenste stoffen in diervoeder**², bijvoorbeeld dioxines en pcb's, zijn in 2012 vernieuwd. De normen voor **merker-PCB's** werden geharmoniseerd.

Tijdens de zesde editie van de **Task Force on Animal Feeding** van de Codex Alimentarius in februari 2012 was DG Dier, Plant en Voeding de Belgische vertegenwoordiger. Momenteel werkt het DG mee aan de definitie van een gemeenschappelijk standpunt voor de hele EU, in het licht van de zevende sessie van de Task Force, die zal doorgaan in februari 2013.

Op nationaal niveau heeft DG Dier, Plant en Voeding eind 2012 een **ontwerp van KB over de elektronische aflevering van voorschriften voor gemedicineerde diervoeders** afgewerkt en ter ondertekening voorgelegd aan de bevoegde ministers en de Koning.

¹ verordening (EG) nr. 767/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 betreffende het in de handel brengen en het gebruik van diervoeders

² richtlijn 2002/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 mei 2002 inzake ongewenste stoffen in diervoeding

Meststoffen

Efficiënte en snelle werking

Ook voor de meststoffen heeft DG, Dier, Plant en Voeding in 2012 belangrijke inspanningen geleverd voor meer efficiëntie. Zo zal de markt verder vrijgemaakt worden, en meer types meststoffen worden opgenomen in de wetgeving, waardoor minder individuele erkenningen zullen moeten worden afgeleverd.

Ontheffingen en toelatingen in 2012

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen meststoffen, bodemverbeterende middelen, teeltsubstraten en aanverwante producten. Daarnaast bestaat ook nog het zuiverings-slib dat bestemd is voor de landbouw. Om **producten die niet vernoemd zijn in de wetgeving op de markt te brengen**, is een erkenning, een zogenaamde “ontheffing” (of “toelating” voor zuiveringsslib), van DG Dier, Plant en Voeding vereist. Momenteel zijn **512 producten erkend** op de Belgische markt. Alleen al in 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding 244 ontheffingen en toelatingen afgeleverd.

Afgeleverde toelatingen en ontheffingen in 2012

Nieuwe ontheffingen (meststoffen, teeltsubstraten en bodemverbeterende middelen)	60
Nieuwe toelatingen (zuiveringsslib)	5
Verlenging van de ontheffing	136
Verlenging van de toelating	43
TOTAAL	244

Nationaal en internationaal overleg

Het **comité Meststoffen**, dat bestaat uit vertegenwoordigers van de bevoegde federale en regionale overheden en landbouwkundige experts, is in 2012 drie keer samengekomen om de werking van deze overheden te coördineren.

De experts van DG Dier, Plant en Voeding hebben bovendien deelgenomen aan **16 werkgroepen van de Europese Commissie** om een geharmoniseerd wetsontwerp over meststoffen, bodemverbeterende middelen, teeltsubstraten en aanverwante producten te helpen opstellen.

Evolutie van het aantal ontvangen en behandelde dossiers in de periode 2008-2012

	Ingediende dossiers	Afgehandelde dossiers
2008	194	159
2009	264	259
2010	236	274
2011	244	242
2012	234	251

GGO's

Genetisch gemodificeerde voedingsmiddelen en diervoeders

DG Dier, Plant en Voeding coördineert het **Belgisch standpunt over Europese aanvraagdossiers** voor de toelating van genetische gemodificeerde organismen die bestemd zijn voor humane voeding en diervoeders. Hiervoor evalueren de experts nauwkeurig de wetenschappelijke adviezen van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) en van de Belgische Bioveiligheidsraad.

Via de **stuurgroep GGO's**, die bestaat uit experts van DG Dier, Plant en Voeding, DG Leefmilieu, het FAVV en het WIV evenals vertegenwoordigers van de beleidscellen Volksgezondheid, Landbouw en Leefmilieu, wordt het **federale beleid inzake GGO's** gecoördineerd. In 2012 heeft deze stuurgroep vier keer vergaderd onder voorzitterschap van het DG.

Daarnaast speelt DG Dier, Plant en Voeding een actieve rol in de Europese besprekingen over brandende GGO-thema's. Een kort overzicht van de belangrijkste kwesties:

- ◆ GGO-pollen in honing: mogelijke aanwezigheid en gevolgen daarvan voor de etikettering;
- ◆ Low level presence of onvermijdbare sporen van nog niet in de EU goedgekeurde GGO's in voeding: gevolgen voor de internationale handel in voedingsmiddelen en de noodzaak aan een technische oplossing;
- ◆ Wetenschappelijke richtsnoeren voor aanvraagdossiers voor de toelating van GGO voe-

dingsmiddelen en diervoeders: de Europese Commissie heeft een ontwerpverordening opgesteld om deze richtsnoeren bij wet vast te leggen;

- ◆ Systeem voor de monitoring van de mogelijke effecten van de teelt van GGO's op het leefmilieu en de biodiversiteit uitwerken: hoorzitting van de Europese Commissie van 29 maart 2012.

Tot slot heeft DG Dier, Plant en Voeding ook een coördinerende rol gespeeld bij de beoordeling van de studie van de Franse professor Séralini over de potentiële kankerwekkende eigenschappen van **GGO maïs NK603**. De Bioveiligheidsraad heeft uiteindelijk geoordeeld dat deze studie geen nieuwe relevante wetenschappelijke gegevens aanbrengt die een onmiddellijke herziening van de toelating van het gebruik van maïs NK603 in diervoeders en humane voeding noodzaken.

GGO-veldproeven

Elke veldproef met genetisch gemodificeerde planten vereist een toelating¹ van DG Dier, Plant en Voeding. Eind december 2011 is een aanvraag ingediend voor een veldproef met genetisch gemodificeerde **maïs**. In april 2012, na afloop van de toelatingsprocedure van 90 dagen, is de toelating gegeven. Tegelijk heeft het DG drie dossiers behandeld waarin een verlenging van de toelating voor proeven met genetisch gewijzigde **populieren en aardappelen** werd gevraagd. Deze proeven konden worden verdergezet.

De **controle op deze veldproeven** wordt uitgevoerd door de controledienst van DG Dier, Plant en Voeding. In 2012

heeft de controledienst, aan de hand van een gedetailleerd controleplan, 13 controles uitgevoerd. De resultaten hiervan zijn aan de bevoegde ministers overgemaakt.

GGO-dossiers liggen nog steeds gevoelig in de publieke opinie. Zo werden de experts van DG Dier, Plant en Voeding in 2012 gevraagd om bijstand te verlenen in het kader van een kortgeding van Greenpeace tegen de Belgische staat, aangaande de verlenging van een veldproef.

¹ Richtlijn 2001/18/EG inzake de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en tot intrekking van Richtlijn 90/220/EEG van de Raad

Voedingsmiddelen

Additieven, enzymen en aroma's

Heel wat Europese aanvraagdossiers voor toelatingen van gebruik van **additieven** moesten in 2012 via een nieuwe procedure van wijziging van verordening worden behandeld. DG Dier, Plant en Voeding heeft actief meegewerkt aan de belangrijkste aanpassingen via Europese discussies en stemming voor België.

DG Dier, Plant en Voeding heeft er tijdens de Europese discussies op toegezien dat er enkel een toelating voor het gebruik van een additief mag worden gegeven als het additief in de aangegeven doses geen gezondheidsrisico inhoudt, er een technologische nood aan is en het gebruik er van de consument niet misleidt. Innovatie wordt mogelijk gemaakt zonder de consument in gevaar te brengen.

Zo werden voor een aantal additieven **uitbreidingen van het toegelaten gebruik** goedgekeurd via stemming door de lidstaten van de EU in het permanent comité: benzoaat in alcoholvrije pendanten van wijn, polysorbaten in kokosmelk, additieven op ongepelde gekookte eieren, E445 op bepaalde snoepjes, lysozyme in bier, polydextrose in bier, anti-schuimmiddel in bruistabletten, wassen op exotisch fruit, extract van rozemarijn in raviolivulling, additieven in gefermenteerde drank op basis van druivenmost, DMDC in bepaalde alcoholische dranken en additieven in nutriënten voor voeding voor zuigelingen en peuters. De **nieuwe additieven** kaliumdiacetaat en polyglycitolstroop werden toegelaten voor gebruik.

Tot slot werkte het DG ook actief mee aan de Europese leidraad voor interpretatie van de voedselgroepen vermeld in de additievenverordening.

Na moeilijke Europese discussies, met een kritische inbreng van DG Dier, Plant en Voeding, werd een compromis bereikt over de wijziging van de dossiervereisten en de uiterste datum van indiening van dossiers voor toelating van **voedingsenzymen**. Het is nu aan de enzymproducenten om de dossiers in te dienen. Over enkele jaren kunnen enkel nog enzymen die het toelatingsproces hebben doorlopen in levensmiddelen worden gebruikt.

Na jarenlange onderhandelingen waaraan ook DG Dier, Plant en Voeding actief heeft deelgenomen, werd dit jaar eindelijk de **positieve lijst van aroma's** gepubliceerd in EU-uitvoeringsverordening nr. 872/2012. In een eerste fase bevat deze lijst momenteel enkel de **aromastoffen**, dit zijn welomschreven stoffen met aromatiserende eigenschap-

pen. Na een overgangsperiode van vier jaar zullen ook de andere goed te keuren aroma's worden toegevoegd (zoals bepaald in verordening (EU) nr. 873/2012). Onze nationale wetgeving is intussen aan de nieuwe EU-verordening nr. 1334/2008 aangepast, met het koninklijk besluit van 9 mei 2012.

Chemische contaminanten

Naar aanleiding van het advies van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid EFSA over **cadmium**, stelde de Europese Commissie in 2009 voor om de **maximumgehalten** te herzien. DG dier, Plant en Voeding heeft intussen overleg met de sector over de haalbaarheid van eventuele nieuwe maximumgehalten opgestart.

Bovendien heeft het DG samen met de betrokken sectoren uit de voedingsindustrie een stand van zaken opgemaakt over **acrylamide**. Er werd onder meer gepeild naar de huidige acrylamidegehalten in voedingsmiddelen en naar de ervaringen van de industrie met de Europese richtwaarden.

In 2012 zijn ook nieuwe Europese normen voor **melamine** in levensmiddelen tot stand gekomen, waaraan ons DG heeft meegewerkt. De normen zijn in lijn met het werk dat eerder op het niveau van de Wereldgezondheidsorganisatie en Wereldvoedselorganisatie werd gerealiseerd.

Enkele kleine wijzigingen werden doorgevoerd om de Europese normen voor **toxines geproduceerd door schimmels** realistischer te maken: aflatoxines in gedroogde vijgen, ochratoxine A in gluten en ochratoxine A in gedroogde paprika.

Uit overleg over **T2- en HT2-toxines**, die tijdens de groei van graan door schimmels worden geproduceerd, is geconcludeerd dat de voorwaarden om deze te normeren op dit

ogenblik niet zijn voldaan. Volgens EFSA loopt de consument immers geen gevaar. Niettemin worden deze toxines verder opgevolgd en is er een Europese aanbeveling uitgewerkt.

Naar aanleiding van EFSA-adviezen werden Europese conclusies uitgewerkt over **Alternariatoxines, pyrrolizidinealkaloïden, fomopsines en citrinine**. Er wordt momenteel onderzocht of er geen nood is aan een **beleid voor toxines** waarvoor er nog geen normen bestaan. Vaak blijkt dit niet noodzakelijk maar door hiaten in de wetenschappelijke kennis is er toch nog onzekerheid over de veiligheid voor de consument. DG Dier, Plant en Voeding stimuleert de kennisvergaring door wetenschappelijk onderzoek.

Microbiologische criteria, hygiëne en voedselveiligheid

DG Dier, Plant en Voeding nam actief deel aan de Europese onderhandelingen om de voedselveiligheid van **groentescheuten**, zoals sojascheuten, te verbeteren. Dit was naar aanleiding van de uitbraak van een **pathogene E. coli (STEC)** in Duitsland en Frankrijk in 2011. Er werd een nieuw criterium voor deze STEC en een wijziging van het bestaande salmonellacriterium voor scheuten goedgekeurd op Europees niveau.

Daarnaast heeft DG Dier, Plant en medewerking deelgenomen aan de onderhandeling van een project van de Europese Commissie om het gebruik van **melkzuur** toe te laten om de **microbiologische besmetting van rundskarkassen in slachthuizen te verminderen**. Onze experts hebben begin 2012 een uitgebreide nota voor de bevoegde minister opgesteld over de mogelijke consequenties van deze toelating.

Etikettering, reclame en gezondheidsbeweringen

De nieuwe EU-verordening 1169/2011 over de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten houdt in dat op 13 december 2014 en twee jaar later, op 13 december 2016, **nieuwe regels voor de etikettering van voedingsmiddelen en de voedingswaarde-etikettering** van kracht worden.

DG Dier, Plant en Voeding heeft op 26 april 2012, in samenwerking met de FOD Economie en het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen FAVV, hierover een **informatiesessie voor de industrie** georganiseerd. Bovendien heeft het DG een **flowchart** ontwikkeld die de voedingssector moet ondersteunen bij de toepassing van de nieuwe regels.

Ook voor andere realisaties heeft DG Dier, Plant en Voeding samengewerkt met de FOD Economie en het FAVV:

- ◆ Naar aanleiding van de toelating van **steviolglycosiden als zoetstof** zijn **richtlijnen over de etikettering van en publiciteit** voor voedingsmiddelen met steviolglycosiden opgesteld;
- ◆ In afwachting van de toepassing van de lijst met generieke gezondheidsbeweringen (reglement nr. 423/2012) zijn richtlijnen over de flexibiliteit in de 'libellé' van deze beweringen opgesteld.

In 2012 zijn 21 toelatingen voor gezondheidsbeweringen aangevraagd via DG Dier, Plant en Voeding.

Flessenwater

Om **natuurlijk mineraalwater en bronwater** in flessen op de markt te brengen, is een toelating van DG Dier, Plant en Voeding vereist. Dit geldt ook voor de vermelding 'geschikt voor zuigelingenvoeding' op het etiket. In 2012 heeft het DG vijf aanvragen gekregen en één toelating gegeven.

Kraantjeswater

DG Dier, Plant en Voeding heeft deelgenomen aan de ad hoc werkgroep van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM), die het Belgisch standpunt over de **herziening van de drinkwaterrichtlijn 98/83/EG**. De bedoeling is dat de voorstellen rekening houden met de specifieke situatie van de voedingsbedrijven en de bedrijven die water bottelen.

Novel foods

In 2012 werden vijf aanvraagdossiers voor de **toelating van novel foods** ingediend in de EU, waarvan één in België. DG Dier, Plant en Voeding heeft ook 19 tweedelijnsdossiers opgevolgd (dossiers ingediend in andere lidstaten). Volgens de vereenvoudigde procedure, die gebaseerd is op het principe van wezenlijke gelijkwaardigheid, werden er 22 toelatingen gegeven. In België werden er twee aanvragen ontvangen, maar de evaluatie is nog lopende.

Dg Dier, Plant en Voeding heeft de **gids** 'Hulpmiddelen om aan te tonen dat een voedingsmiddel of voedselingrediënt geen novel food is' gepubliceerd, ten behoeve van bedrijven. Er staat onder meer in welke gegevens al dan niet worden aanvaard.

Daarnaast heeft DG Dier, Plant en Voeding actief meegewerkt aan Europese richtlijnen voor het indienen van een aanvraagdossier volgens de **vereenvoudigde procedure** (gebaseerd op wezenlijke gelijkwaardigheid) en de opmaak van het informatiedocument en richtlijnen met betrekking tot het concept van de '**menselijke consumptie in significante mate**'.

In nauw overleg met de sector, heeft het DG een **lijst met 476 planten en betreffende plantendelen** opgesteld, die in België al voor 15/5/1997 in significante mate in voedingssupplementen werden geconsumeerd en niet als novel food in voedingssupplementen worden beschouwd. De lijst werd door de Europese Commissie en de lidstaten als een basisdocument overgenomen. Daarnaast bouwt het DG verder aan een databank waarin alle consumptie-data worden verzameld.

Tot slot heeft DG Dier, Plant en Voeding het Belgisch antwoord gecoördineerd op de vragenlijst van de Europese Commissie over het **klonen van dieren voor de voedselproductie**, ter voorbereiding van een Europees wetsvoorstel over alle aspecten van het klonen van dieren.

Bijzondere voeding

In juni 2011 heeft de Europese Commissie een voorstel ingediend voor een verordening over **levensmiddelen en voeding voor medisch gebruik bestemd voor zuigelingen**

en peuters. Deze verordening zal de huidige kaderrichtlijn 2009/39/EG betreffende voor bijzondere voeding bestemde levensmiddelen vervangen.

Zes werkgroepen, waaraan ook DG Dier, Plant en Voeding deelnam, hebben in 2012 inhoudelijke discussies gevoerd en compromissen bereikt. Onder meer voor deze punten werd het Belgisch standpunt overgenomen:

- ♦ de samenstelling van volledige dagvervangers van voedingsmiddelen voor gewichtsbeheersing zal op Europees niveau verder worden geregeld;
- ♦ aan de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid EFSA zal een advies worden gevraagd over groeimelk en gelijkaardige producten;
- ♦ verduidelijkingen zijn aangebracht zodat de claimswetgeving niet kan omzeild worden;
- ♦ voor de stoffen die aan de geïmporteerde voedingsmiddelen worden toegevoegd, geldt naast de eis van veiligheid nu de bijkomende voorwaarde dat ze ook een nutritioneel of fysiologisch effect moeten hebben.

Contactmaterialen

Sinds 1 januari 2013 is de stof **bisphenol A (BPA)** in België verboden in alle producten en verpakkingen die met levensmiddelen voor **kinderen tot drie jaar** in contact komen. De wet werd na twee jaar van parlementaire discussies op 4 september 2012 gepubliceerd. DG Dier, Plant en Voeding was verantwoordelijk voor de hele procedure van voorbereiding tot publicatie.

De Belgische verbodsbepalingen gaan verder dan de huidige Europese maatregelen voor bisphenol A. Begin 2013 wordt een advies van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid EFSA verwacht, dat nieuwe inzichten over de risico's van deze stof met zich kan meebrengen. In het licht hiervan en van de reactie van de Europese Commissie, kan onze wetgeving nog worden aangepast.

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 ook een belangrijke rol gespeeld in de herziening van de Europese richtlijn over **keramische producten** die in contact komen met etenswaren. Dankzij de studie CERAFOOD die in samenwerking met de cel Contractueel Onderzoek werd opgezet, beschikt het DG namelijk over relevante wetenschappelijke gegevens over de blootstelling van de consument aan toxische sporenelementen uit keramiek.

Tot slot heeft DG Dier, Plant en Voeding de Europese werkgroep voorgezeten die een wetsvoorstel over **metaalen en legeringen** die in contact komen met etenswaren heeft opgemaakt. De resolutie werd aangenomen door de Raad van Europa en het DG is al gestart met de omzetting in nationale wetgeving.

Focus op wetenschappelijk onderzoek

Een doeltreffend beleid op het vlak van voedselveiligheid, moet gesteund zijn op wetenschappelijke kennis. Ook in 2012 zijn een aantal belangrijke studies afgerond:

- ◆ De blootstelling van de Belgische volwassen bevolking aan **niet-dioxineachtige PCB's** via voeding;
- ◆ De inname van **additieven** via voeding door de Belgische bevolking;

- ◆ Identificatie van risicofactoren voor **campylobacter** in kippenslachthuizen en kwantitatieve monitoring.

Omwille van de budgettaire behoedzaamheid kon in 2012 maar één studie worden gelanceerd: **'hitte-inactivatie van pathogene kiemen** bij de bereiding van voedsel via diverse kooktechnieken'.

Na twee jaar van overleg, kon DG Dier, Plant en Voeding een overeenkomst met het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid WIV bereiken over de **hernieuwing van de gegevens over de voedselconsumptie van de Belgische bevolking**. De nieuwe **voedselconsumptiepeiling** zal actuele consumptiegegevens van de Belgische bevolking van 3 tot 64 jaar opleveren. Het is de eerste keer dat de consumptie van alle Belgische kinderen wordt onderzocht. De gegevens uit de peiling zijn essentieel om voedingsrisico's te kunnen evalueren en opvolgen. Het project is al van start gegaan en zal drie jaar duren. Hiermee kan België voldoen aan haar Europese verplichtingen en bovendien deelnemen aan de pan-Europese peiling EU-MENU die door EFSA wordt gecoördineerd.

DG Dier, Plant en Voeding is betrokken bij de **selectie en rangschikking van de projecten die door de FOD worden gefinancierd**. Twee thema's die door DG Dier, Plant en Voeding in 2012 werden voorgedragen, zijn weerhouden: 'voedselveiligheidsrisico's van zaden en productieprocessen van gekiemde zaden' en 'blootstelling en risicobeoordeling van biogene amines voor de Belgische bevolking'.

Internationale en transversale activiteiten

Harmonisatie van de Europese wetgeving

DG Dier, Plant en Voeding leidt de Belgische delegatie in de ad hoc expertgroepen van de **Raad van de Europese Unie** over voedseldossiers. In 2012 lag één dossier op tafel: de herziening van de wetgeving over bijzondere voeding (zie boven).

De wetgevende initiatieven van de **Europese Commissie** worden voorbereid in werkgroepen waarin ons land wordt vertegenwoordigd door DG Dier, Plant en Voeding. Onze experts bepalen in overleg met de betrokken partijen het Belgisch standpunt en brengen ook technische gegevens aan. In het **Permanent Comité voor de voedselketen en de diergezondheid van de Europese Commissie** leidt het DG mee de Belgische delegatie in de werkzaamheden rond toxicologische veiligheid, algemene voedingswetgeving en biologische risico's.

Codex Alimentarius (Wereldgezondheidsorganisatie/Wereldvoedselorganisatie)

DG Dier, Plant en Voeding is het **nationaal contactpunt** voor de Codex Alimentarius en leidt de Belgische delegaties in de commissie en de diverse comités, bijvoorbeeld over de additieven, de contaminanten en de voedsel etikettering.

Ons land heeft in 2012 onder meer een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de verplichte voedingswaarde-etikettering van voorverpakte voedingsmiddelen, richtlijnen over de toepassing van algemene hygiënemaatregelen om de verspreiding van virussen tegen te gaan en een maximale residulimiet voor Ractopamine, een dierengeneesmiddel dat in sommige landen nog wordt gebruikt maar in de EU verboden is.

Samenwerking met EFSA

Ons land heeft deelgenomen aan vier jaarlijkse vergaderingen van het **Advisory Forum** van de Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid EFSA, maar ook aan twee **werkgroepen** die instonden voor de opmaak van een technisch rapport over de verzameling van relevante gegevens voor risico-evaluatie, richtlijnen voor bevoegde organisaties volgens 'artikel 36' en een programma om de lijst van deze organisaties te herzien.

Ter gelegenheid van de **tiende verjaardag van EFSA**, heeft het DG meegewerkt aan een gemeenschappelijke verklaring over de rol van deze instelling. Die verklaring is op de portaalsite van de FOD Volksgezondheid gepubliceerd.

Tot slot heeft DG Dier, Plant en Voeding een **bilaterale ontmoeting** met de uitvoerend directeur en de directeur wetenschappelijke samenwerking van EFSA belegd, om te overleggen over de uitdagingen waarmee nationale kleinschalige wetenschappelijke instellingen worden geconfronteerd. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen FAVV, het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid WIV, Het Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie CODA, de Hoge Gezondheidsraad, de Bioveiligheidsraad en het nationale focal point hebben aan dit debat deelgenomen.

Adviesraad inzake voedingsbeleid en gebruik van andere consumptieproducten

De Adviesraad inzake voedingsbeleid en gebruik van andere consumptieproducten is opgemaakt uit vertegenwoordigers van de overheid en van alle sectoren die betrokken zijn bij de veiligheid van de voedselketen. De raad wordt beheerd door DG Dier, Plant en Voeding. In 2012 waren er vijf plenaire vergaderingen van de raad en acht vergaderingen van ad hoc werkgroepen.

De Adviesraad heeft zich formeel uitgesproken over de Europese aanpak van de veiligheid van en de gezondheidsbeweringen over **planten**, maar ook over een wetsvoorstel dat een **gezondheidswaarschuwing** in de reclame voor voedingsmiddelen verplicht. Een ad hoc werkgroep heeft onderzocht hoe informatie over **allergenen** ook voor niet-verpakte voedingsmiddelen, zoals op restaurant of bij de slager en de bakker, kan worden meegegeven. DG Dier, Plant en voeding heeft de belegd.

Vereenvoudiging van de nationale wetgeving

Om de regels over de **reclame voor voedingsmiddelen** te vereenvoudigen en beter af te stemmen op de Europese voorwaarden, heeft DG Dier, Plant en Voeding het Koninklijk Besluit van 29 maart 2012 opgemaakt dat het KB van 17 april 1980 betreffende reclame voor voedingsmiddelen wijzigt.

Interdepartementale samenwerking

DG Dier, Plant en Voeding heeft ook in 2012 in overleg met het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen FAVV, het controleprogramma voor de voedselketen opgesteld.

Samen met de FOD Economie heeft het DG een werkgroep opgezet over de toepassing van de regels over etikettering van en reclame voor voedingsmiddelen, maar ook over de herziening van de wetgeving die de normen voor de samenstelling van voedingsmiddelen vastlegt.

Tot slot heeft DG Dier, Plant en Voeding met DG Leefmilieu samengewerkt aan het Nationaal Actieplan voor Milieu en Gezondheid (NEHAP) en meer bepaald het DEMOCOP-HES project voor humane biomonitoring en het project rond een register voor nanomaterialen.

Federaal Plan voor Voeding en Gezondheid (FPVG)

Lastenboeken voor bedrijfs- en schoolrestaurants

In het kader van het Federaal Plan voor Voeding en Gezondheid heeft DG Dier, Plant en Voeding in 2012 **modellen van lastenboeken** opgesteld ten behoeve van **bedrijfs- en schoolrestaurants**. Die willen vaak wel gezonde en duurzame voeding aanbieden, maar weten niet altijd hoe ze dit moeten aanpakken.

Met deze lastenboeken kunnen de restaurants efficiënt onderhandelen met cateringbedrijven om **evenwichtige en aantrekkelijke maaltijden** aan te bieden met minder zout, suiker en verzadigde vetten en bij voorkeur met seizoensgroenten van dicht bij huis.

De lastenboeken kunnen perfect worden aangepast aan de specifieke situatie van de verschillende gebruikers en ook in de loop van de tijd worden bijgewerkt, bijvoorbeeld in functie van de behoeften van het doelpubliek.

De Federatie Wallonië-Brussel heeft deze lastenboeken alvast als basis voor de contracten van haar schoolkantines genomen.

Minder zout in kant-en-klare voedingsmiddelen

Ook in 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding verder gewerkt aan de **vermindering van het zoutgehalte in verschillende voedingsmiddelen op de Belgische markt**. De bedoeling was dat de consument in 2012 10% minder zout zou innemen dan in 2009. De betrokken sectoren uit de voedingsindustrie zijn vorig jaar uitgenodigd om hun resultaten te komen voorstellen.

De verlaging van het zoutgehalte in **brood** is bijvoorbeeld al een succes. Het zoutgehalte in brood is de afgelopen drie jaar merkbaar gedaald. Gemiddeld maakt zout nog 1,74% van de droge materie uit, terwijl het maximumgehalte 2% is.

Jodiumtekort bij zwangere vrouwen

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 een **studie over de inname van vitamine D, ijzer, foliumzuur en jodium door zwangere vrouwen en van jodium door kinderen van zes tot twaalf jaar** afgerond. Een van de voornaamste conclusies is dat er bij kinderen geen sprake meer is van jodiumtekort, maar bij zwangere vrouwen wel.

Voor kinderen is deze positieve evolutie van de jodiumopname deels te wijten aan de **toevoeging van jodium aan het brood** en de campagne om thuis **gejodeerd keukenzout** te gebruiken, twee initiatieven uit de editie 2005-2010 van het Federaal Plan voor Voeding en Gezondheid. Mogelijke verklaringen voor het tekort bij zwangere vrouwen zijn enerzijds een lagere consumptie van melk en melkproducten dan bij kinderen en anderzijds een verhoogde behoefte aan jodium voor de ontwikkeling van de foetus.

Voor meer informatie kan u terecht op : www.mijnvoedingsplan.be

www.stophetzout.be

www.borstvoedingnatuurlijk.be

Contact Center : 02 524.97.97- nvgp.pnns@gezondheid.belgie.be

Voedingssupplementen

Herziening van het plantenbesluit

Op 4 april 2012 werd, na positief advies van de Europese Commissie, een **wijzigingsbesluit** gepubliceerd voor het KB betreffende planten in voeding¹. Hiermee werden de wetenschappelijke adviezen van de Commissie van Advies voor Plantbereidingen opgenomen en werden grondige aanpassingen uitgevoerd.

Voor de **lijsten** met enerzijds de **verboden planten** en anderzijds de **toegelaten paddenstoelen en planten** werden aangepast:

- ◆ een aantal planten werd toegevoegd aan de lijst van verboden planten;
- ◆ in de lijst van toegelaten planten werden de geslachten ("spp") vervangen door de precieze plantensoort;
- ◆ voor de toegelaten planten werd gepreciseerd welke plantendelen mogen gebruikt worden. De niet-vermelde plantendelen zijn niet per definitie verboden in voedingssupplementen maar vereisen wel een bijkomende veiligheids-evaluatie door de Commissie van advies voor Plantenbereidingen);
- ◆ voor meerdere planten werden maximale ge-

haltes voorzien of verplichte etiketteringswaarschuwingen opgelegd.

De **nieuwe voorwaarden voor de etikettering**, inclusief de waarschuwingen, gelden vanaf 4 april 2013. De bepalingen met betrekking tot toegelaten planten, plantendelen en de maximale voorwaarden gelden sinds 14 april 2012.

Dankzij deze wijzigingen is de **consument nog beter beschermd en geïnformeerd** over voedingsmiddelen en voedingssupplementen die planten bevatten.

Anderzijds wordt er overleg gepleegd met verschillende lidstaten om de wetgeving, de veiligheidsevaluatie voor planten, de kwaliteit van de producten en de informatie aan de consument te **harmoniseren**.

Notificatie van voedingssupplementen

Voedingssupplementen en verrijkte voedingsmiddelen (gewone voedingsmiddelen waaraan vitamines, mineralen, essentiële vetzuren en essentiële aminozuren werden toegevoegd) moeten genotificeerd worden voor ze in België in de handel kunnen worden gebracht. Na een grondige **analyse van het notificatiedossier** wordt aan de aanvrager een **ontvangstmelding** verstuurd met het **notificatienummer** en **eventuele opmerkingen**, bijvoorbeeld over de etikettering van het product.

In 2012 werden 6231 notificatiedossiers behandeld. 89 % van de ontvangstmeldingen werd binnen een termijn van 45 dagen verstuurd².

FOODSUP: on line notificatie

FOODSUP is een toepassing die de **online notificatie van voedingssupplementen en verrijkte voedingsmiddelen** toelaat. Notificatiedossiers zullen daardoor niet langer op papier moeten worden ingediend.

Alle gegevens worden rechtstreeks opgeslagen in de **datatabank** en bovendien zullen alle bijlagen zoals de etikettering van het product **elektronisch beschikbaar** zijn. Dankzij FOODSUP zal de **communicatie** met de verantwoordelijken van de sector en controleurs en inspecteurs van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen FAVV ook vlotter verlopen.

2012 stond in het teken van de verdere ontwikkeling en het grondig testen van FOODSUP. De voltallige cel Voedingssupplementen van DG Dier, Plant en Voeding heeft gedurende zes weken deelgenomen aan verschillende **testfases**, om te verzekeren dat de toepassing aan alle noden zal voldoen. Ook het Voedselagentschap heeft intussen al toegang tot FOODSUP. Begin 2013 is het de beurt aan de sector.

¹ Koninklijk besluit van 29 augustus 1997 betreffende de fabricage van en de handel in voedingsmiddelen die uit planten of uit plantenbereidingen samengesteld zijn of deze bevatten.

² Dossiers ingediend tussen 1 oktober 2011 en 31 september 2012, dus behandeld tussen 1 november 2011 en halverwege oktober 2012

Alcohol

Verkoopsverbod van alcohol aan jongeren

Het is voor **handelaars en horeca-uitbaters** verboden om bier en wijn aan minzestienjarigen en sterke drank aan minachtienjarigen te verkopen, te schenken of aan te bieden.

Kinderen en jongeren zijn kwetsbaarder voor de effecten van alcohol dan volwassenen. Bij jongeren die drinken, komt meer gewelddadig gedrag, maar ook seksueel en ander **risicogedrag** voor. Overmatig drankgebruik kan zelfs tot een **alcoholcoma** leiden. Wie op jonge leeftijd begint te drinken, loopt trouwens meer kans op alcoholmisbruik en op sociale en gezondheidsproblemen als volwassene.

Festivals

In de zomerperiode maakt de controledienst van DG Dier, Plant en Voeding altijd werk van de controle op de verkoop van alcohol aan jongeren tijdens de **grote en kleinere festivals**. Ook in 2012 zijn een 50-tal festivals gecontroleerd, en drie waarschuwingen en 21 processen-verbaal opgesteld.

Ondanks het feit dat DG Dier, Plant en Voeding **de organisatoren vooraf schriftelijk contacteert** en op eenvoudig verzoek ook voor advies ter plaatse komt, blijken bepaalde organisatoren niet geneigd om de wet te doen naleven. Op één festival was het zo duidelijk dat noch de organisator, noch het barpersoneel enige moeite deden om de leeftijd van de jongeren na te gaan, dat alle betrokkenen een boete hebben gekregen.

Horeca

6% van de gecontroleerde horecazaken in 2012 verkochten alcoholische dranken aan jongeren. DG Dier, Plant en Voeding maakte 45 processen-verbaal tegen horeca-uitbaters op. In sommige gevallen werden zelfs cocktails en sterke drank aan kinderen van amper 14 jaar geschonken.

Verdeelautomaten

16% van de gecontroleerde drankautomaten waren in 2012 nog steeds niet conform. DG Dier, Plant en Voeding heeft 108 PV's opgesteld, twee derden daarvan omdat de **identiteitskaartlezer niet was geactiveerd**. De verantwoordelijken beweren vaak dat dit per vergissing gebeurt, maar gezien de omvang van dit probleem, vermoedt het DG dat dit in heel wat gevallen met opzet gebeurt.

	2010	2011	2012
# controles	2.050	4.350	4.150
# inbreuken	34%	14%	11%
# PV's	52	99	205

Tabak

Notificatie van tabaksproducten

Tabaksfabrikanten moeten jaarlijks bij DG Dier, Plant en Voeding een notificatie indienen voor al hun producten. Ze geven onder meer **informatie over de etikettering en kwantitatieve en kwalitatieve gegevens over de samenstelling**. Hierdoor beschikt de overheid altijd over een **actuele databank van tabaksproducten** op de Belgische markt. Ook de consument kan deze databank raadplegen.

Via de Europese webapplicatie EMTOC (Electronic Model Tobacco Control) kan de **notificatie van tabaksproducten volledig elektronisch** verlopen. België is één van de eerste Europese landen om dit systeem –voorlopig nog op vrijwillige basis– te hanteren.

Tijdens de laatste notificatieronde zijn in EMTOC 2199 referenties (productdossiers) bij DG Dier, Plant en Voeding ingediend, door 44 bedrijven die tabaksproducten in België op de markt brengen. Het gaat om 1184 sigaren, 543 roltabaksproducten, 291 sigaretten, 136 pijptabaksproducten, 33 tabaksproducten voor de waterpijp, 7 pruimtabaksproducten en 5 ‘andere’, onder meer een elektronische sigaret. In totaal betreft het 1146 verschillende eindproducten, waarvan bepaalde op verschillende manieren zijn verpakt, bijvoorbeeld per 20 en 25 stuks.

Internationaal protocol tegen illegale handel in tabaksproducten

In 2005 heeft België zich aangesloten bij de **Kaderovereenkomst ter Bestrijding van het Tabaksgebruik** van de Wereldgezondheidsorganisatie. Tijdens de tweejaarlijkse Conferentie der Partijen worden richtlijnen bepaald voor de bestrijding van tabaksgebruik: de etikettering en samenstelling van tabaksproducten, reclame en marketing, de invloed van de tabaksindustrie, roken in openbare plaatsen, ...

De vijfde conferentie vond plaats in Seoel in 2012 en heeft onder meer een **protocol voor de strijd tegen de illegale handel in tabaksproducten** opgeleverd. Dit protocol is het resultaat van een jarenlange intergouvernementele onderhandelingsprocedure,

waaraan ook DG Dier, Plant en Voeding actief heeft deelgenomen. Wanneer dit protocol in werking treedt, heeft het dezelfde bindende kracht als de kaderovereenkomst.

Fonds ter bestrijding van het tabaksgebruik

Het Fonds ter Bestrijding van het Tabaksgebruik heeft een jaarlijks budget van vijf miljoen euro, waarvan twee miljoen euro dient voor de **financiering van projecten in de strijd tegen tabaksgebruik**. In 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding, dat het fonds beheert, 13 projecten gefinancierd, waaronder de Tabakstoplijn, een rookstopprogramma voor werklozen en het project ‘rookstop bij zwangere vrouwen en hun partner’ om tabaksgebruik bij zwangere vrouwen tegen te gaan.

De oproep voor nieuwe projecten in 2013 werd gelanceerd in de lente van 2012. Tien projecten werden aanvaard voor financiering.

Controles op het rookverbod

In 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding 5.550 cafés gecontroleerd. In 20% daarvan werd er nog gerookt. Er werden 1.000 processen-verbaal tegen uitbaters en 800 tegen rokers opgesteld.

Dit **hoog percentage vastgestelde inbreuken** is deels te verklaren door de **gerichte controles**. DG Dier, Plant en Voeding ontving in 2012 meer dan 1.300 klachten en heeft het controleprogramma hier op afgestemd. Meer controles werden ook ‘s avonds en ‘s nachts verricht. Als de controleurs aanwijzingen hadden dat het rookverbod niet altijd stipt werd nageleefd, bijvoorbeeld door de geur van sigarettenrook in een café, werden gerichte hercontroles uitgevoerd.

De administratieve boete die door de FOD Volksgezondheid wordt opgelegd, varieert

voor uitbaters van 300 tot 750 euro. Voor rokers bedraagt de boete 150 euro. Ongeveer de helft van de uitbaters hebben in 2012 hun boete betaald. Wanneer dit niet gebeurde, werd het proces-verbaal overgemaakt aan het parket. Intussen zijn al een tiental cafés door het gerecht veroordeeld tot geldboetes van 650 tot 2.500 euro.

Een vijftigtal keer werden de controleurs vorig jaar met ernstig verbaal geweld geconfronteerd. Vier keer was er sprake van fysiek geweld en zes keer van bedreigingen.

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 een rondzendbrief naar alle korpschefs van de lokale politie en naar alle burgemeesters gestuurd, om de toepassing van de wet te verduidelijken en tot een nauwere samenwerking aan te zetten.

Tabakscontroles 2012

	Aantal	Inbreuken (%)	PV's
Controles rookverbod in openbare lokalen	3.504	4 %	58
Controles aanduiding rookverbod in openbare lokalen	4.097	23 %	-
Controles rookverbod in cafés	5.552	20 %	1.002 uitbaters 793 rokers
Controles aanduiding rookverbod in cafés	5.518	17 %	-
Klachten over schending rookverbod op cafés	1.327	-	-
Gevallen van zware agressie naar controleurs (verbaal geweld, fysiek geweld en bedreigingen)	59	-	-
Controles tabaksverkoop aan min 16-jarigen	1.530	1 %	17
Controles tabaksautomaten	998	17 %	32
Controles tabaksreclame	504	15 %	10
Inbeslaggenomen tabaksproducten	1.630	-	-

Voor meer informatie kan u terecht op : www.watziterinmijnsigaret.be

www.info-tabak.be

www.roken-horeca.be

Contact : 02 524 74 50 - roken-horeca@gezondheid.belgie.be

Cosmetica

Nieuwe Europese verordening over cosmetica

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 actief meegewerkt aan de toepassing van de **nieuwe Europese verordening 1223/2009** over cosmetica. Zo zijn de richtlijnen voor bedrijven om de veiligheid van hun producten te evalueren voorbereid, maar zijn ook de beweringen (claims) onder de loep genomen, net als de nanomaterialen, de databank met genotificeerde producten en tot slot de ernstige ongewenste effecten van cosmetica.

Daarnaast heeft ons DG ook meegewerkt aan de **aanpassing van de Europese reglementering** over verschillende stoffen en deelgenomen aan werkgroepen over allergenen en over producten in de grijze zone.

Als gevolg van de nieuwe Europese Verordening worden de meeste bepalingen van onze huidige nationale wetgeving over cosmetica worden opgeheven. Het **Koninklijk Besluit van 17 juli 2012** vervangt daarom het Koninklijk Besluit van 15 oktober 1997 betreffende cosmetica.

Het bevat bepalingen over:

- ◆ de notificatie van de fabricage van cosmetische producten in België;
- ◆ de registratie van de exploitanten van dierlijke bijproducten die gebruikt worden voor cosmetische producten;
- ◆ de eisen op het gebied van informatie aan de consument over niet-voorverpakte cosmetische producten.

Het nieuwe besluit van 17 juli 2012 treedt in werking op **11 juli 2013**.

De sector is via informatiesessies en nieuwsberichten geïnformeerd over de nieuwe Europese en nationale bepalingen.

Gids voor kindercosmetica

Het aanbod van cosmetische producten zoals zepen, crèmes en zelfs parfums voor baby's en jonge kinderen groeit elk jaar. Niettemin zijn deze jonge kinderen net heel gevoelig aan mogelijke effecten van de stoffen in verzorgingsproducten.

Daarom heeft de Raad van Europa in 2012 de **gids 'Safe cosmetics for young children'** uitgebracht, die als leidraad voor **de industrie en de controle-**

rende overheden moet dienen. De gids werd opgesteld door het comité van experts in cosmetische producten, in een ad hoc werkgroep die door België en dus door DG Dier, Plant en Voeding werd voorgezeten.

In de gids zijn de **veiligheidscriteria** opgenomen waaraan cosmetische producten voor jonge kinderen moeten voldoen. Er wordt sterk gehamerd op het belang van de specifieke risico-evaluatie van deze producten om de veiligheid van de kinderen te garanderen.

Consumenteninformatie

In mei 2012 lanceerde DG Dier, Plant en Voeding de campagne **'Mijn haar kleuren'** (www.mijnhaarkleuren.be) om consumenten te leren hoe ze het risico van **allergische reacties** door haarkleurmiddelen kunnen verminderen.

Zowel in de zomer als in de periode van de sneeuwvakanties heeft het DG met **'Veilig in de zon'** (www.veiligindezon.be) eraan herinnerd welke zon- en nebescherming de consument moet kiezen om voldoende beschermd te zijn.

Notificatie en cosmetovigilantie

Bijna **3.000 nieuwe cosmetische producten** die in 2012 op de Belgische markt zijn gebracht, werden genotificeerd bij DG Dier, Plant en Voeding. De sector is bovendien geïnformeerd over de nieuwe **gecentraliseerde notificatie op Europees niveau**.

Er zijn ook **vijf gevallen van ongewenste effecten van cosmetica aangegeven** bij en behandeld door het DG. Het ging om allergische reacties en irritaties.

Controle van cosmetische producten

Naast de routinecontroles van cosmetica, waarbij het etiket en de administratieve verplichtingen voor ongeveer 2.000 producten zijn gecontroleerd, heeft DG Dier, Plant en Voeding in 2012 ook specifieke controlecampagnes opgezet om schadelijke producten van de markt te halen.

Tandbleekmiddelen

Tandbleekmiddelen in de winkel mogen maar 0,1% waterstofperoxide bevatten, die bij de tandarts tot 6%. In 2011 heeft DG Dier, Plant en Voeding al een informatiecampaagne over tandbleekmiddelen naar tandartsen en verkooppunten toe gevoerd. Uit de controles vorig jaar bleek dat de maximale concentratie in de vrij verkochte producten goed wordt gerespecteerd, maar enkele producten bij tandartsen waren niet conform.

Brasilian hair treatment

Brasilian hair treatment producten worden gebruikt om haar glad te maken. Deze producten bevatten formaldehyde, een stof die vooral aan de longen van de kapper gezondheidsschade kan toebrengen. Daarom zijn ze in de Europese Unie verboden. In 2011-2012 heeft het DG een informatie- en controlecampagne bij kappers en distributeurs uitgevoerd, goed voor ongeveer 700 controles. Bij de Belgische kappers werden gelukkig maar drie schadelijke producten aangetroffen. Die zijn intussen van de markt gehaald.

Huidbleekmiddelen

Huidbleekmiddelen blijven jammer genoeg populair bij de Afrikaanse gemeenschap in België. Bleekmiddelen met de stof hydrochinon en/of het hormoon clobetasol en toxische kwikzepen als bleekmiddel zijn verboden in de EU maar duiken niettemin vaak op in winkels met exotische producten. DG Dier, Plant en Voeding voert jaarlijks gerichte controles uit en laat de verboden bleekmiddelen vernietigen. Een 30-tal handelaars kreeg in 2012 een proces-verbaal.

Met hulp van de douane op de nationale luchthaven en in de havens van Antwerpen en Gent, konden nog meer verboden huidbleekmiddelen worden opgespoord en vernietigd of naar het land van herkomst (buiten de EU) teruggestuurd.

Analyse van cosmetica

In 2012 heeft DG Dier, Plant en Voeding 64 cosmetische producten laten analyseren. Van zeven daarvan was de samenstelling niet conform.

Fabrikanten en certificaten

DG Dier, Plant en Voeding heeft in 2012 drie GMP-inspecties uitgevoerd, op vraag van de fabrikanten die een certificaat voor de export wilden bekomen. De meest **voorkomende** fout was dat de informatie over de evaluatie van de veiligheid en het bewijs van de werkzaamheid niet volledig was in het technisch dossier.

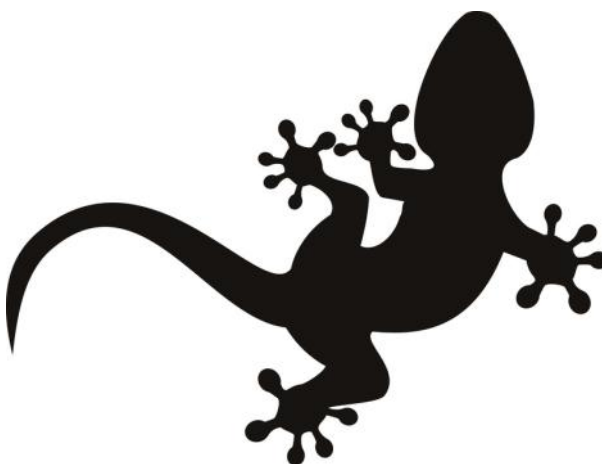
Er zijn ook 521 exportcertificaten voor cosmetica gelegaliseerd.

Tatoeages en piercings

DG Dier, Plant en Voeding is sinds 2012 verantwoordelijk voor de controle van tatoeëers en piercers, en hun handelszaken. De controle spitst zich vooral toe op de verplichte opleiding enerzijds en de naleving van de hygiëneregels, zoals de steriliteit van het materiaal, anderzijds. De registratie van de beroepsbeoefenaars en de afhandeling van gezondheidsklachten blijft in handen van het DG Basisgezondheidszorg en Crisisbeheer van de FOD.

De controleurs van DG Dier, Plant en Voeding hebben voor de aanvang van de controles een grondige opleiding over de wetgeving en de hygiëneregels in tatoeage- en piercingsalons doorlopen.

Samengevat hebben de controleurs van DG Dier, Plant en Voeding in 2012 aan 50 van de 138 gecontroleerde shops een waarschuwing gegeven, meestal voor het materiaal (bewaring van naalden en inkten, respecteren van de periode van steriliteit, ...). Voor één shop werd de gezondheidsinspecteur van DG Basisgezondheidszorg en Crisisbeheer op de hoogte gebracht van ernstige tekorten.

AANTAL GECONTROLEERDE BEOEFENAARS	161
Opleiding beoefenaars conform	146 (91%)
AANTAL CONTROLES SHOPS	138
Voorzieningen handhygiëne conform	105 (76%)
Opruiming naalden conform	112 (81%)

Transversale activiteiten

Communicatie

Meer dan 80% van de nieuwsberichten op de portaal-site van de FOD in 2012, kwam van DG Dier, Plant en Voeding. Voedselveiligheid en dierenwelzijn waren de meest prominente thema's. Het ging zowel om de aankondiging van nieuwe reglementering als om specifieke acties, zoals een campagne of een inspectie. De berichten voor een groot publiek zijn ook via het persagentschap Belga verspreid.

DG Dier, Plant en Voeding is gemiddeld een paar keer per week door de geschreven en/of de audiovisuele pers gecontacteerd. Het valt op dat **de interesse in de thema's van het DG het hele jaar door relatief constant blijft**. De meeste vragen gaan opnieuw over voedselveiligheid maar ook dierenwelzijn en tabak zijn brandende thema's die het grote publiek duidelijk niet onberoerd laten.

Als perscontact heeft het DG heel wat troeven in handen. We beschikken eerst en vooral over een **schat aan relevante, kwaliteitsvolle en objectieve wetenschappelijke kennis** over de gezondheid van mensen, dieren en planten en over de veiligheid van de voedselketen. Als **vertegenwoordiger van België in tal van Europese en internationale instanties**, kennen onze experts ook als geen ander het proces van de wetgeving en normering en de vaak ingewikkelde dossiers.

Dankzij een **meerdaagse opleiding 'omgaan met de media'** in 2011, heeft DG Dier, Plant en Voeding de pool van medewerkers die kunnen en willen meewerken aan radio- en televisieprogramma's gevoelig kunnen uitbreiden. Steeds meer experts kiezen er intussen voor om deze uitdaging aan te gaan. Het DG heeft ook vorig jaar succes-

vol meegewerkt aan de meeste grote nieuws- en duidingsprogramma's, zoals de journaals, Koppen, Volt, Telefacts, Reporters en On n'est pas des pigeons.

In 2012 heeft DG, Dier, plant en Voeding al veel werk verricht om de eigen **thema's en pagina's op de portaal-site van de FOD te updaten**. Zo is een compleet nieuw onderdeel 'plantengezondheid' uitgewerkt, dat in 2013 on line wordt geplaatst. De bedoeling is om de inhoud van de portaal-site op regelmatige basis te evalueren en waar nodig aan te passen.

Dit **activiteitenverslag** dat u nu leest is het eerste eigen overzicht van DG Dier, plant en Voeding. We willen dit vanaf nu altijd bij de start van het jaar aan alle geïnteresseerden kunnen aanbieden.

Budget en beheerscontrole

Begin 2012 was zoals in alle federale overheidsdiensten de noodprocedure van de **voorlopige twaalfden** van kracht. DG Dier, Plant en Voeding had drie twaalfden ter beschikking. De ramingsstaten werden goedgekeurd op 21 februari en de bijbehorende inkooporders op 19 maart 2012. Pas vanaf die datum konden de facturen en de dag- en kilometervergoedingen worden vereffend.

500 k€ van het budget van het Nationaal Voedings- en Gezondheidsplan (NVGP) werd verschoven naar de **Voedselconsumptiepeiling (VCP)**. De transfer van de cel **CITES** zorgde voor een overdracht van 20 k€ werkingskosten naar DG Leefmilieu.

Vanaf oktober werd het systeem van de **budgettaire behoedzaamheid** strikter toegepast. Voor iedere uitgave

moest DG Dier, Plant en Voeding bewijzen dat ze **niet-samendrukbaar** was, met andere woorden dat de niet-uitvoering van de uitgave ernstige schade zou berokkenen aan de federale overheid of de continuïteit van de overheidsdienst ernstig in gevaar zou brengen.

De verplichte bijdrage aan een internationale organisatie werd als samendrukbaar beschouwd, waardoor ze niet kon worden betaald. Als dit herhaaldelijk gebeurt, riskeert België zijn stemrecht in de organisatie te verliezen. Dit uitstel van de betaling weegt nu ook zwaar door op het budget van 2013.

Balanced Scorecard

De FOD Volksgezondheid gebruikt de Balanced Scorecard of BSC om haar strategische objectieven op een visuele manier op te volgen. De bedoeling is om de processen en dienstverlening continu te bewaken en te verbeteren. De Key Performance Indicators of KPI's zijn hierbij de kwantificeerbare indicatoren.

DG Dier, Plant en Voeding heeft er in 2012 voor gekozen om de BSC in te voeren voor de **monitoring van de processen 'beleidsvorming', 'leveren van diensten' en 'inspectie'**.

Voor het opvolgen van de **beleidsvorming**, gelden **twee KPI's**: de tijdige omzetting van EU-wetgeving in Belgische wetgeving (KPI 1) enerzijds en de tijdige creatie van nieuwe wetgeving volgens de planning (KPI2), anderzijds.

De **levering van diensten** door het DG wordt beoordeeld aan de hand van KPI 3, dit is de **doorlooptijd** van de dossiers, rekening houdend met de vooropgestelde norm.

Momenteel worden de nationale erkenningsprocedures voor pesticiden, de notificatiedossiers voor voedingssupplementen en de notificatiedossiers voor tabak op deze manier opgevolgd. De bedoeling is om de soorten dossiers die worden gemonitord in de nabije uit te breiden.

De **kwaliteit van onze inspecties**, ten slotte, wordt opgevolgd met KPI 4. Het aantal uitgevoerde inspecties wordt hierin afgetoetst aan de planning en aan het aantal lichte en ernstige inbreuken dat wordt vastgesteld.

Permanente vertegenwoordiging

De Europese dossiers waarvoor DG Dier, Plant en Voeding verantwoordelijk is, worden mee gecoördineerd en opgevolgd door de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie. Dit gebeurt in samenspraak met de bevoegde beleidspersonen.

Het jaar 2012 kenmerkte zich als een overgangsjaar. In 2011 werden namelijk grote politieke dossiers als '**Voedselinformatie aan consumenten**' en '**Nieuwe voedingsmiddelen**' afgesloten. Het pakket rond dieren- en plantengezondheid en de officiële controles werd verschoven naar 2013.

Veel aandacht is uitgegaan naar de onderhandelingen over de specifieke voedingsmiddelen, de ontbijttrichtlijn en de identificatie van honden en runderen.

De opmerkelijkste Europese trend is de **uitbreidende discussie rond antimicrobiële resistentie**. Dit dossier vraagt steeds meer om een actieve opvolging en de Europese Commissie zal dit de komende jaren ook uitwerken.

Via de Permanente vertegenwoordiging gebeurde de coördinatie van volgende activiteiten in 2012:

Raadspunten (landbouw raad en EPSCO-raad)	18
Werkgroepen Europese Raad	103
Werkgroepen Commissie	53
Regelgevende comités	71
Beroepscomités	5
Voorstellen van Verordeningen en Richtlijnen + rapporten in Raad	15
Goedkeuringen via regelgevende procedure met controlerecht	73

Bijlagen

1. OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE MEDIA-OPTREDENS IN 2012

Dit overzicht is niet exhaustief. Omwille van de leesbaarheid houdt het geen rekening met de frequente kortere bijdragen aan nieuwsberichten in de geschreven en de audiovisuele pers of met bijdragen voor de vakpers.

Voedingsmiddelen

Interview over bisphenol A voor 'on n'est pas des pigeons' (RTBF)

Reportage over houdbaarheidsdata van voedingsmiddelen voor Volt (VRT)

Interview over insecten als voedingsmiddel voor 'Reporters' (RTL-TVi)

Live chat over de zin en onzin van een minimumleeftijd voor het eten van snoep op de website van de RTBF

Tabak

Reportage over nachtelijke tabakscontroles voor Cijfers liegen niet (VTM) en voor Ter Zake (Canvas)

Reportage over de controle van 'chichabars' (waterpijp) voor het Journaal (VRT)

Studiosprek over de gerechtelijke vervolging van rokerscafés in 'De Och-tend' (Radio 1)

Studiosprek over de controle van het rookverbod in cafés in 'Le Forum de Midi' (RTBF radio)

Studiosprek 'mag je nog roken op het terras?' voor Peeters en Pichal (Radio 1)

Studiosprek over het rookverbod in cafés in Vandaag (Radio 1)

Reportage 'Une nuit en boîte avec la brigade antitabac' in Le Soir

Interview over Belgische wetgeving omtrent waarschuwingen op sigarettenpak-jes (RTL Nederland)

Cosmetica

Interview over allergierisico's bij het gebruik van haarkleurmiddelen voor 'Images à l'appui' (RTL)

Gewasbeschermingsmiddelen

Bijdrage aan artikel over de splitsing van de erkenningen voor gewasbescher-mingsmiddelen in Test Aankoop / Test-achat

Interview over de fytolicensie voor RTL+

Dierenwelzijn

Medewerking aan reportage 'puppyleed' van Telefacts (VTM)

Interview over inbeslagname van berberaapje bij particulieren voor 'Images à l'appui' (RTL-TVi)

Voorstelling van de folder "Paarden op weiden" in het asiel van Animaux en Peril

Persconferentie over nieuwe normen in de konijnenhouderij (samen met GAIA, Boerenbond, FWA en de distributiesector)

2. OVERZICHT VAN WETTEN GEPUBLICEERD IN HET BELGISCH STAATSBLAD IN 2012

1	4 SEPTEMBER 2012. - Wet tot wijziging van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, teneinde bisfenol A te verbieden in verpakkingen voor voedingsmiddelen <i>Publicatie : 2012-09-24 (Ed. 1)</i>
2	27 DECEMBER 2012. - Programmawet <i>Publicatie : 2012-12-31 (Ed. 2)</i>
3	27 DECEMBER 2012. - Wet houdende diverse bepalingen inzake dierenwelzijn, CITES, diergezondheid en bescherming van de gezondheid van de gebruikers <i>Publicatie : 2012-12-31 (Ed. 2)</i>

3. OVERZICHT KONINKLIJKE BESLUITEN GEPUBLICEERD IN HET BELGISCH STAATSBLAD IN 2012

1	1 FEBRUARI 2012. - Koninklijk besluit betreffende de bestrijding van infectieuze anemie bij paardachtigen <i>Publicatie : 2012-03-07 (Ed. 1)</i>
2	1 FEBRUARI 2012. - Koninklijk besluit houdende maatregelen van diergeneeskundige politie met betrekking tot de virale encefalitiden bij de paardachtigen <i>Publicatie : 2012-03-07 (Ed. 1)</i>
3	1 FEBRUARI 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 december 1987 betreffende de koopvernietigende gebreken bij verkoop of ruiling van huisdieren <i>Publicatie : 2012-02-20 (Ed. 3)</i>
4	15 FEBRUARI 2012. - Koninklijk besluit houdende toekenning van een dotatie voor 2012 ten bate van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen <i>Publicatie : 2012-11-13 (Ed. 1)</i>
5	8 MAART 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 maart 1980 betreffende yoghurt en andere gefermenteerde melk, het koninklijk besluit van 2 oktober 1980 betreffende de fabricage en het in de handel brengen van margarine en voedingsvetten, het koninklijk besluit van 5 maart 1987 betreffende koffie en koffiesurrogaten, het koninklijk besluit van 6 mei 1988 betreffende boter en boterproducten en het koninklijk besluit van 28 april 1999 betreffende thee en thee-extracten <i>Publicatie : 2012-03-20 (Ed. 2)</i>

6	19 MAART 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 augustus 1997 betreffende de fabricage van en de handel in voedingsmiddelen die uit planten of uit plantenbereidingen samengesteld zijn of deze bevatten <i>Publicatie : 2012-04-04 (Ed. 1)</i>
7	22 MAART 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 oktober 1997 betreffende cosmetica <i>Publicatie : 2012-04-27 (Ed. 2)</i>
8	28 MAART 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 november 2011 tot vaststelling van de retributies en bijdragen verschuldigd aan het Begrotingsfonds voor de grondstoffen en de producten <i>Publicatie : 2012-04-13 (Ed. 1)</i>
9	29 MAART 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 april 1980 betreffende de reclame voor voedingsmiddelen <i>Publicatie : 2012-04-17 (Ed. 1)</i>
10	24 APRIL 2012. - Koninklijk besluit tot vaststelling van de financiële bijdrage van de Belgische federale overheid voor het jaar 2012 aan de EPPO (European and mediterranean plant protection organization) <i>Publicatie : 2012-08-29 (Ed. 2)</i>
11	4 MEI 2012. - Koninklijk besluit tot toekenning van een toelage voor 2012 aan de VZW NUBEL <i>Publicatie : 2012-06-06 (Ed. 1)</i>
12	4 MEI 2012. - Koninklijk besluit tot vaststelling van de financiële bijdrage van de Belgische federale overheid voor het jaar 2012 aan CITES (Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten) <i>Publicatie : 2012-06-06 (Ed. 1)</i>
13	9 MEI 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 24 januari 1990 betreffende aroma's voor gebruik in voedingsmiddelen <i>Publicatie : 2012-06-07 (Ed. 1)</i>
14	14 MEI 2012. - Koninklijk besluit houdende toekenning van een verhoging van de dotatie voor 2012 ten bate van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen <i>Publicatie : 2012-11-13 (Ed. 1)</i>
15	3 JULI 2012. - Koninklijk besluit houdende benoeming van de leden dierenartsen van de geneeskundige commissies <i>Publicatie : 2012-07-13 (Ed. 2)</i>

16	17 JULI 2012. - Koninklijk besluit betreffende cosmetische producten <i>Publicatie : 2012-09-03 (Ed. 1)</i>
17	7 JULI 2012. - Koninklijk besluit tot vaststelling van de financiële bijdrage van de Belgische federale overheid voor het jaar 2012 aan de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voor de landbouwkundige programma's <i>Publicatie : 2012-08-29 (Ed. 2)</i>
18	3 AUGUSTUS 2012. - Koninklijk besluit betreffende het meerjarenplan voor de sterilisatie van huiskatten <i>Publicatie : 2012-08-28 (Ed. 1)</i>
19	4 SEPTEMBER 2012. - Koninklijk besluit betreffende het federaal reductieprogramma van pesticiden, met inbegrip van hun gebruik in het kader van duurzame ontwikkeling <i>Publicatie : 2012-09-19 (Ed. 1)</i>
20	6 SEPTEMBER 2012. - Koninklijk besluit houdende toekenning van een verhoging van de dotatie voor 2012 ten bate van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen <i>Publicatie : 2012-11-13 (Ed. 1)</i>
21	30 SEPTEMBER 2012. - Koninklijk besluit houdende toekenning van een verhoging van de dotatie voor 2012 ten bate van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen <i>Publicatie : 2012-11-13 (Ed. 1)</i>
22	2 OKTOBER 2012. - Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 7 mei 2008 betreffende de bestrijding en uitroeiing van blauwtong <i>Publicatie : 2012-10-15 (Ed. 1)</i>

4. OVERZICHT MINISTERIELE BESLUITEN GEPUBLICEERD IN HET BELGISCH STAATSBLAD IN 2012

1	3 JANUARI 2012. - Ministerieel besluit tot benoeming van de leden van het Wetenschappelijk Comité bedoeld in artikel 14 van het koninklijk besluit van 9 april 2003 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer, hierna genaamd « Wetenschappelijk Comité CITES » <i>Publicatie : 2012-01-25 (Ed. 2)</i>
2	25 JANUARI 2012. - Ministerieel besluit tot benoeming van de leden van de Dierentuinencommissie <i>Publicatie : 2012-02-02 (Ed. 1)</i>
3	26 JANUARI 2012. - Ministerieel besluit tot benoeming van de leden van het Erkeningscomité voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik <i>Publicatie : 2012-02-23 (Ed. 1)</i>
4	20 FEBRUARI 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 17 december 2010 tot aanwijzing van de leden van de Raad van het Begrotingsfonds voor de productie en de bescherming van planten en plantaardige producten <i>Publicatie : 2012-04-02 (Ed. 1)</i>
5	5 MAART 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 29 november 1991 tot vaststelling van de refactiecoëfficiënten en de maximumbedragen bedoeld in artikel 2 van het koninklijk besluit van 28 november 1991 betreffende de schatting en de vergoeding van runderen afgeslacht in het kader van de gezondheidspolitie <i>Publicatie : 2012-03-16 (Ed. 1)</i>
6	19 MAART 2012. - Ministerieel besluit houdende benoeming van de leden van het College van experts voor de externe kwaliteitsevaluatie <i>Publicatie : 2012-03-30 (Ed. 2)</i>
7	3 MEI 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 27 april 2007 betreffende de bestrijding van Salmonella bij pluimvee <i>Publicatie : 2012-05-24 (Ed. 1)</i>
8	6 JUNI 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 5 juli 2011 tot benoeming van de leden van het Beoordelingscomité voorzien in artikel 6 van het koninklijk besluit van 30 november 2003 tot vaststelling van de voorwaarden van toekenning van toelagen voor wetenschappelijk onderzoek inzake voedselveiligheid, sanitair beleid en dierenwelzijn <i>Publicatie : 2012-06-15 (Ed. 1)</i>

9	15 JUNI 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van de bijlage I van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van biociden, met het oog op de opname van <i>Bacillus thuringiensis</i> subsp. <i>israelensis</i> serotype H14, stam AM65-52, fipronil, lambda-cyhalothrin en deltamethrin <i>Publicatie : 2012-08-01 (Ed. 1)</i>
10	28 AUGUSTUS 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van de bijlage I van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van biociden, met het oog op de opname van koper(II)oxide, koper(II)hydroxide, basiskopercarbonaat en bendiocarb <i>Publicatie : 2012-10-15 (Ed. 1)</i>
11	3 SEPTEMBER 2012. - Ministerieel besluit tot verlening van afwijkingen voor het seizoen 2012-2013 van de in artikel 36, 7°, van de wet van 14 augustus 1986 betreffende de bescherming en het welzijn der dieren opgenomen verbodsbepaling <i>Publicatie : 2012-10-01 (Ed. 2)</i>
12	6 SEPTEMBER 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 8 mei 2006 houdende de veterinaire rechtelijke voorschriften voor het verkeer van honden, katten en fretten <i>Publicatie : 2012-09-24 (Ed. 1)</i>
13	28 SEPTEMBER 2012. - Ministerieel besluit betreffende de vaccinatie tegen blauwtong <i>Publicatie : 2012-10-15 (Ed. 1)</i>
14	11 DECEMBER 2012. - Ministerieel besluit tot toekenning van een toelage van 2.730.903 euro voor het wetenschappelijk onderzoek inzake voedselveiligheid, sanitair beleid en dierenwelzijn <i>Publicatie : 2012-12-20 (Ed. 4)</i>
15	11 DECEMBER 2012. - Ministerieel besluit tot toekenning van een toelage van 1.249.906 euro voor het wetenschappelijk onderzoek inzake voedselveiligheid, sanitair beleid en dierenwelzijn <i>Publicatie : 2012-12-20 (Ed. 4)</i>
16	21 NOVEMBER 2012. - Ministerieel besluit tot wijziging van de bijlage I van het koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van biociden, met het oog op de opname van methylnonylketon, margosa extract en zoutzuur <i>Publicatie : 2012-12-21 (Ed. 2)</i>

Colofon

Coördinatie

Kristel Fransen

Kristel.fransen@gezondheid.belgie.be

Grafische vormgeving

Philippe Hocepied

Olivier Christiaens

Afbeeldingen

© Fotolia

Contact

02 524 97 97 (contact center)

Info@gezondheid.belgie.be

www.gezondheid.belgie.be

Verantwoordelijke uitgever

Dr. Dirk Cuypers, Voorzitter van het directiecomité

Victor Hortaplein 40 bus 10, 1060 Brussel

Ce rapport existe aussi en français

